

Antoine de Saint-Exupéry

Der Klyn Fjyšt



Antoine de Saint-Exupéry

Der Klyn Fjyšt



Antoine de Saint-Exupéry

Der Klyn Fjyst



Antoine de Saint-Exupéry

Der Klyn Fjyšt

myta obrozła fum oütor



Der jyšty titl - *Le Petit Prince*

Ejwerlet fum Tiöma fum Dökter (Tymoteusz Król)
ån Joännå fum Måryńok-Jäckı (Joanna Maryniak)

S'gykrysuł fum åjband - Jüşja fum Biöetuł
(Justyna Majerska-Sznajder)

Ym projekt blyn dy obrozła fum oüter gybroüht.

© fjyr Wymysiöeryš fertolkyn fum Tiöma fum Dökter
(Tymoteusz Król) ån Joännå fum Måryńok-Jäckı
(Joanna Maryniak)

© fjyr Wymysiöeryš edycyj fum Centrum for Füşnan
ån Praktyk yr Kultüryša Wetercijung, 2019

ISBN: 978-83-63636-88-3

Finansjyt fur Fundacyj „Instytut *Artes Liberales*”



FUNDACJA
„INSTYTUT ARTES LIBERALES”

Dy roüşgiöewyn:

Centrum for Füşnan ån Praktyk yr Kultüryša Wetercijung

Tål „Artes Liberales”

Warsawyšer Uniwersytet

Gyzełsoft „Wymysiöejyn”



Center for Research and Practice
in Cultural Continuity



UNIWERSYTET
WARSZAWSKI



Stowarzyszenie
WILAMOWIANIE

Warsaw - Wymysoü

2019

FJYR LEON WERTH

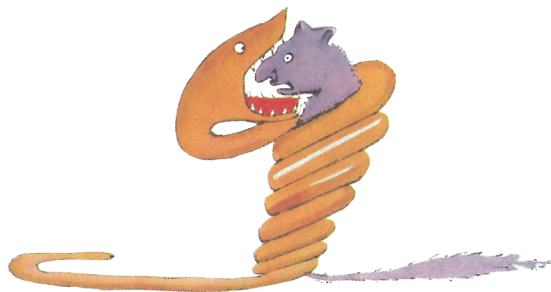
Kyndyn zuła mer fercájn, do'h ho dos bihła y ám grusa menća gydedykjyt. Yh ho á wihtikja oüswäg: dar grusy menć ej der besty gyšpon, wyła yh i ufer wełt ho gyhot. Yhy ho án andyn oüswäg: dar grusy menć kon bygrájfa ołys, zugiöe bihła fjy dy kyndyn. Yhy ho án dryta oüswäg. Dar grusy menć wönt y Frankrájh, wu's hyngjyt án froüzt. Ejm djef ząjn oüsgyhulfa. Wen oły di oüswäg ny głyngja, wył yh dos bihła dedykjyn ym kynd, wo jyšter wiöe dar grusy menć. Oły grusy łóüt wün ámöł kyndyn (oder s'gydenkja ny hefa föna). Yh ferbeser füt mąj dedykácjy:

YM LEON WERTH

WI'Á WIÖE Á KLINER BÜW.

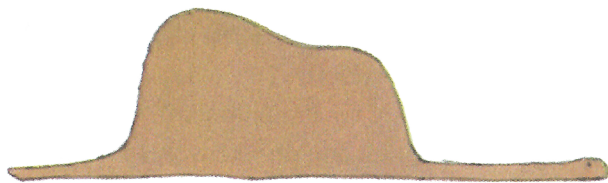
I

WI'H HOT ZÄHS JÜR, zoh yh ämöł ä wundersejn obrozła y äm bihła fum Ürpuś, wo his „Ejwerławty kistiöeryja”. S'stetł ä boäyter für, wo zy ślung ä roüpfı. Dos ej ä kopi fum obrozła:



Ym bihła ziöet mä: „Dy boäytyn ślyngja jyr öpfer uf ämöł, ony kouyn. Nöhta kynä zy zih mej ny rjyn än zy śłöfa diöh zähs mönda än cjen”.

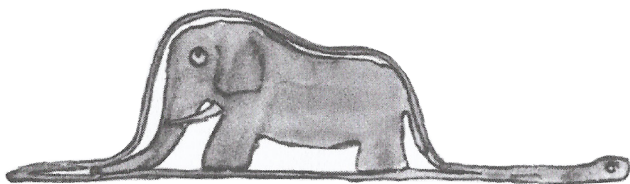
Derzänk kom's mer hefa fun wundermjera ym ränpuś äj, merhołw derkom yh cy dam, myt äm fiöerwikja bläjsstift, mäj jyšt obrozła ufcymöła. Mäj obrozła numer 1 śöüt äzu öüs:



Yh wäz mäj ejwerkunst yn grusa łöüta än yh fret zy, op zy fu mem obrozła strah hota.

Zeĵ ziöeta mer cyryk: „Fyrym zeld ä kapelüşhüt imanda bygroüza?”.

Mäj obrozła šteft kân kapelüşhüt für. S’šteft ä boäyter für, wo’ä fercjet än olifânt. Yhy mölt derfjyr s’ynwikjy fur boäyter, do dy grusa löüt zuła’s bygräjfa. Zeĵ djefa inda hon hylf bym bygräjfa. Mäj obrozła numer 2 wiöe äzu:



Dy grusa löüt röta mer cü, dy obrozła myta cügymahta boäytyn ufer zäjt cy lön, än zih mejer myt geogräfyj, gyšiht, rähyn än gramatyk cy interesjyn. Äzu, wi’h hot zähs jür, hynderlis yh dy wyndelikjy möterkarjer. Yh wiöe fu dam wäggyfüt gywiöda diöh dos, do’s ym obrozła numer 1 än obrozła numer 2 s’ozan falt. Dy grusa löüt bygräjfa nymer nist ny zoüwer än dos köst dy kyndyn mi, wen zy zuła’ä stäjd ołys fürten.

Yhy müst ä andyn byrűf öüsklöün, än yh łjyt mih öüs, mytum eroplan cy fjyn. Ejweron ufer welt flug yh äbysła rym. Ä dy geogräfyj, derging zih mer zjyr, ys’s wür. Yhy kund ufa jyšta öügabłyk Xina än Ärizon underšajda. Dos ej nejtlík, wen’ä yr nahtcäjt felöza ej.

Äzu hot yh y mem ława feršidnikjys myta feršidnikja ogyzana löüt cy tün gyhot. Yhy ho łang byn grusa löüt gylawt. Yhy zoh zy fu nöndum. Mäj ozan fjyr zy wiöd diöh dos ny gryser.

Wi'h än menća trof, wo's mejh döüht, do'à bygräjft, maht yh ufum än eksperiment myt mem numer 1 – obrozła, wo yh's inda byhiłd. Yh wułd wysa, op'à fjy dy wūr bygryfa wiöe. Oder à ziöet mer inda: „Dos ej à kapelüşhüt”. Diöh dos ziöet yh cün'um äni fu kām boäyter, äni fun ürpyša äni fun pyša nist ny. Yhy štelt mih inda diöt rym, wo har mih bygräjfa kund. Yhy kuzt cünum fu bryć, golf, polityk än bindln. Ä dar grusy menć wiöe fruł, do'à höt än zyta fernynftikja menća kena gyłjyt.

II

ÄZU ŁAWT YH älän, ony imanda, mytum wūr cy kuza, bocär cäjt, wi's zih mer der eroplön höt hejngybröht ufer Sahar-wistäj, zähs jür y dam. Yhta höt zih hejngybröht y mem motor. Än diöh dos, do'h kån mehänikjer än ká pasażyn myt mer ny hot, fjetikt yh mih o cym priöebjyn, do'h öüsku, ganc älän, myt dar śwjera ryhtnan. Dos wiöe fjyr mejh à zah fum tut oba ława. Yhy hot nok uf aht tag s'woser cy trynkja.

Ä jyšta öwyt bej'h ufum zand äjgyšłöfa, toüzyt mäjłn fur bywönta ad. Yh hot mih mejer o, wi à wagabund fum cyšłiöena šejf ufum böłasyfla ym mytułsta fum Grusmjer. Štelt jüh für, wosfer à wunder mejh hot, ym mügjafri, wen à łahawaty, kliny štym mejh ufgywekt hot än zy ziöet:

– Feter..., möłt mer än barüś!

– Wos?

– Möłt mer än barüś...!

Yh šprung uf dy fis, wi wen s'water mejh het gytrofa. Nöhtha bywöst yh mer dy öüga. Yhy šöüt cü. Än yh zoh à klin menća, à ganc wyndelikjys, y mjyr myt ahtnan cüzan. Dos ej der besty öebroz fönum, wo yh'à špyter ho gymaht. Nätjyrlik ej oder

mäj obrozła hefa wingjer öetik owi der model. Yhy bej dos oder ny šyfik. Mjyr hota dy grusa łöüt dy möferkarjer ogyłjyt, wi'h hot zähś jür. Yhy ho mih nist ny gyljyt möła, jok dy boäytyn, wo zäjñ cü oba ufa.

Yhy šöüt oder uf di zah myta wunderkoülikja öüga. Ny fergast, do'h wiöe toüzyt mäjñ fu äm bywönta regjon. Ä mäj klin menčła šöüt mer äni felün, äni dermjedyt, äni derhungyt, äni derdjyśyt, äni derśroka ny öüs. Ä šöüt giöe ny öüs wi ä kynd, wo zih höt felün ym mytułsta fu är wistäj, toüzyt mäjñ fu äm bywönta regjon. Wi'h šun tüş yhta ziöen, ziöet yh cünüm:

– Oder... wos mahsty dö?

Än har ziöet mer derzänk ganc myłd, s'ander möt, ä zjyr wihtikjy zah:

– Feter..., mölt mer än barüs...

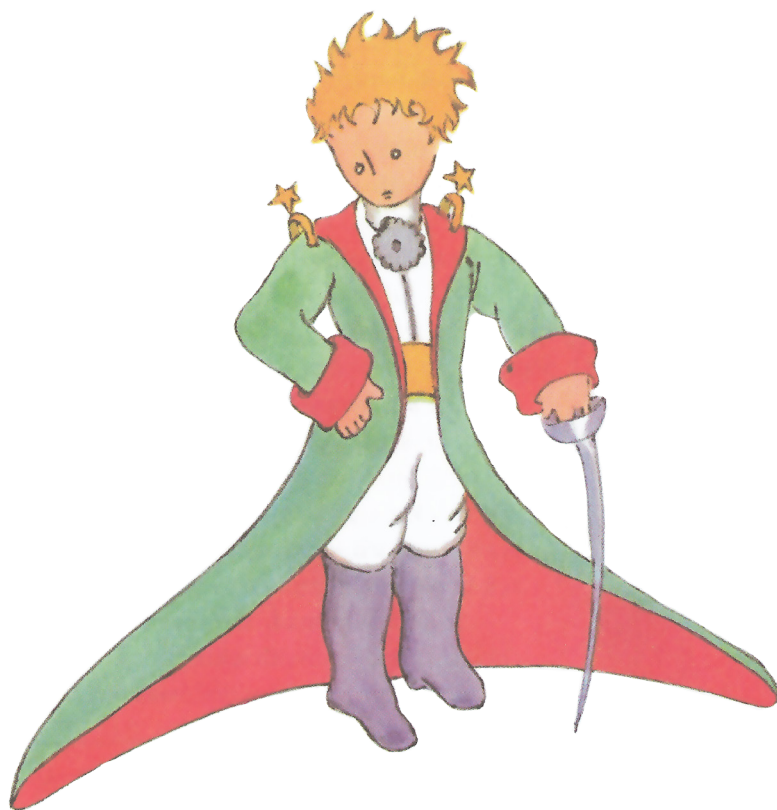
Wen dy gyhäjmy käjñ ej cy cüdryklik, do tiöe mä giöe ny atkän zäjñ. Dos šöüt ju ganc wyndelik öüs, ä toüzyt mäjñ fu öła bywönta jytyñ, än yr nyzyhjerkäjt fjym tut, cug yh roüs fum dibzak ä kiöet papjyr än ä fader. Oder derzänk kom's mer äj, do'h ym mästa hot gyljyt geografyj, gyśiht, rähyn än gramatyk än yh ziöet ym klina menčła (äbyśła troürik), do'h ny kon möła. Ä ziöet mer cyryk:

– S'šot ju nist ny. Mölt mer än barüs.

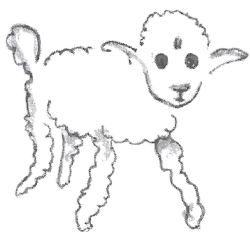
Wäl yh hot ni bocy dar cäjñ kän barüs ny gymölt, mölt yh jum äś fu cwe obrozła, wo'h kund möła. Dos mytum cügyśłosa boä. Mejh hot ä grus wunder, wi'h hüt s'klin menčła y mjyr cyrykziöen:

– Nä!, nä! Yh wył kän olifänt yr boäyter. Dy boäyter ej zjyr nybezpječnik, ä der olifänt ej štusnik. By mjyr ej wing płoc. Yh djef hon än barüs. Mölt mer än barüs.

No to yh ho'ä gymölt.



Dos ej der besty öebroz fönum, wo yh'á špyter ho gymaht.



À zoh myt ahtnan cü, à nöhta:
– Nà! Dar ej šun zjyr krank. Maht
mer àn noüa.

Yh ho àn zyta gymölt. Máj gyšpon
łahrt cün mer šejn cü, myt ážzan.

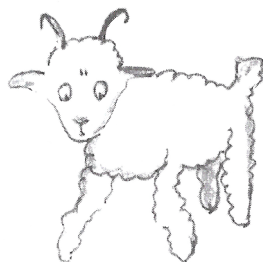
– Dy zist... dos ej kà barüš. Dos ej
à bök. À höt hjenyn...

Yhy ho māj obrozła ufs nojy
gymaht. Oder s'wiöd ogyštusa, wi dy łecta:

– Dar ej cy ołd. Yh wyt àn barüš,
wo'à wyt łang ława.

Diöh dos, do mer dy gydułd fałt,
wàł yh mih fjydyt, do'h zo ofanga
men motor cy demontjyn, cājhnýt
yh dos obrozła, àn yh wüf:

– Dos ej à kastła. Der barüš, wo dy'à
wylst ej ynwik.



Oder mejh hot à wunder, wi'h

zoh s'mouł fu mem junga ryhter
ufłouhta.

– Grod ázu wułd yh'à! Štúdjysty, do
dar barüš wyt djefa hon hefa groz?

– Fyrym?

– Wàł's ben mer zjyr wing płoc ej.

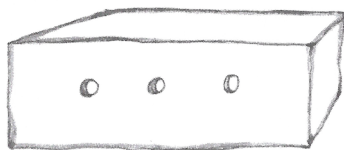
– Dos glengt byštymt. Yhy go der
à ganc klina barüš.



À nàgt kàm obrozła zāj hiöet.

– À ej ju ny ázu klin... No zej
jok! À ej ádšłöfa...

Àn ázu łjyt yh à Klina Fjyšt
kena.



III

YH DIÖFT HON hefa cajt, wäl yh uf dos kom, fu wu'ä roüsstompt. Mejh doüht's, do der Kliny Fjyßt, wo mejh hefa ejwerfret, mäj fröga ny höt gyhüt. Dos wün cüfelikjy wjytyn, wo mer olys ämaalik byliöehtha. Wi'ä zoh s'jysty möl mäj eroplan (yh wa men eroplan ny ufmöla, dos obrozla wje zäjn fjyr mejh cy śwjer), fret'ä:

– Vos ej dos, je zah diöt?

– Dos ej kà zah. Dos floügt rym. Dos ej ä eroplan. Dos ej mäj eroplan.

Än yh wiöe ştułc fu dam, do'h'um dos ziöet, do'h rymflug.

No do rüfä:

– Vos kuzt dü? Dü byst fum hymuł rogyfoła!

– Ju – ziöet yh gyhałda.

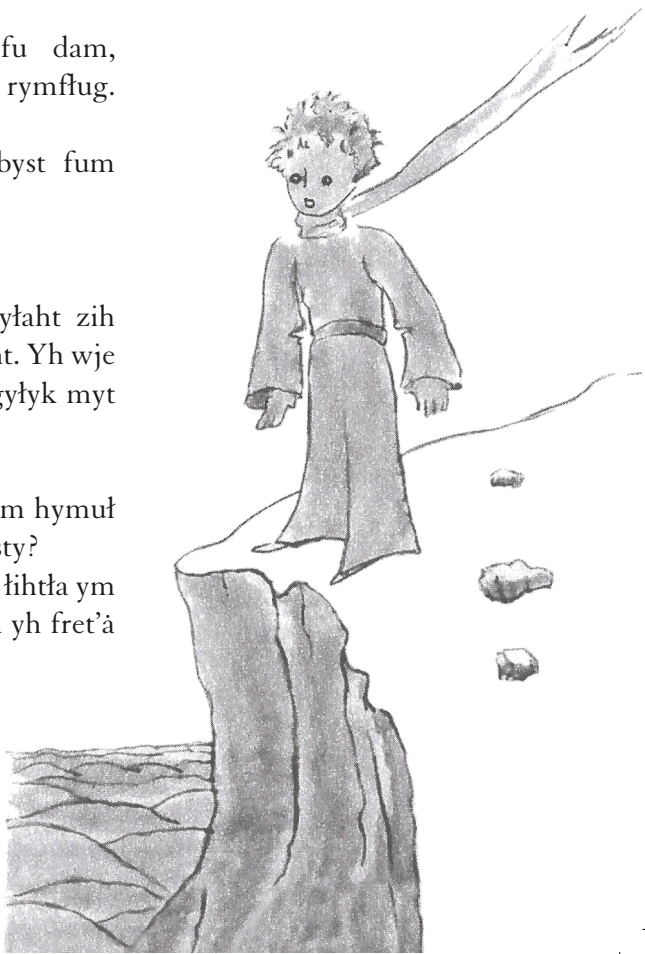
– Äh!, dos ej lahawat...

Än der Kliny Fjyßt cylaht zih zjyr šejn, wo mejh derjyht. Yh wje weła, do dy loüt mäj ungyłyk myt ahtnan traktjyn.

Nöhta wüfä cü:

– No do dy ştomst oü fum hymuł roüs. Fu wyłer planet bysty?

Y dar wäjł derzoh yh ä fihtla ym gyhájma fu zem zäjn, än yh fret'ä gryhta:



– Štomsty ju fu år andyn planet?

Oder har hôt zih ny gymált. Å go mytum hiöet gyhaŧda cü, wi'á y mem eroplan cüzoh.

– Dos ej wûr, do dy myt dam ny wyst zâjn kuma fu zjyr wâjtum.

Ån'á zunk y á łang cytriöema. Nöhta, wi'á men barüs fum dibzak roüsnom, füng'á o zâj šacŧa diöhcymedytjyn.

Štelter jüh für, wosfer á wunder mejh hot diöh dos hoŧp-ziöen fun andyn planeta. Yh kymyt mih, yht mejer fu dam cy derwiöera:

– Fu wun štomsty roüs, mäj klin menčŧa? Wu ej dos „by djyr“? Wu wyŧsty men barüs mytnama?

Å ziöet mer nöm štylüšikja medytjyn.

– Dos, wo ej güt, ym kaŧŧa, wo dy mer höst gan, do's s'nahts wyt zâjn fjyrum á hyŧŧa.

– Frälik. Å wen dy wyst gyhühja, yh wa der gan oü á štrang, do dy'á ym tag zost obynda án á nála.

S'šoüt oüs, do di propozycyj á Klina Fjyšt hot deršroka:

– Obynda? Dos ej wyndelik.

– Oder wen dy'á ny wyst obynda, wyt'á jynta gejn, oba wyt'á zih feljyn...

Å mäj fräjnd füng wejder o cy łaha:

– Oder wu zo'á gejn?

– Jyntwun. Glâjh byfür...

Derzánk ziöet der Kliny Fjyšt wihtik:

– Oder s'šot ju nist ny, by mjyr ej wing pŧoc!

Ån, myt ábyŧŧa melánholi, s'kon mejjlih zâjn, ziöet'á cü:

– Glâjh byfür kon mã ny gejn cy wâjt.



IV

YH HO DIÖH dos derwiöert à ander wihtikjy zah, dos, do zäj hamytplanet wiöe ny hefa gryser owi à hyt!

Dos kund mih ny wundyn. Yhy wöst güt, do hyndyn grusa planeta owi Ad, Jüpiter, Mars, Wenus, wyły wiöda gytoüft, gyt's hundyta fu andyn, wyły zäjn miöehysmöł ázu klin, do mã zy koüm ny derzit diöh à teleskop. Wen der ástromon ány föna ufdekt, tiöeft'à zy „0“. Á nent zy cym bájšpil: „Asteroid 3251“.



Yhy ho wihtikjy bywájza cy gliöen, do dy planet, fu wyłer der

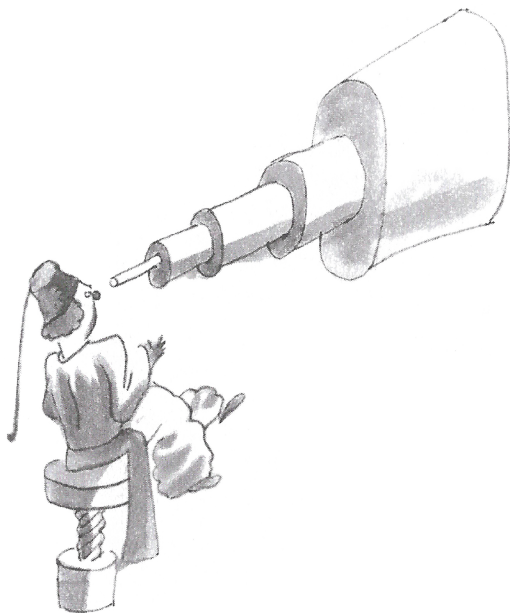
Kliny Fjyšt roüsštomp, hást „Asteroid B612“.

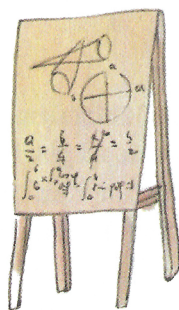
Di Asteroid blá derzan ołdyšt ym 1909 diöh à teleskop diöh à tjkjyša ástromon.

Derzánk maht'à à gru-sy demonstrácjy fu zemoü smytułn ufum Cwy-šafendyša Ástronomyj-kongres.

Oder nimyd hót'um ny gygliöet, diöh dos, wi'á wiöe ogycün. Dy grusa łóüt zäjn ázu.

Ufs gýlyk fjys ozan fur Asteroid B612, à tjkjyšer



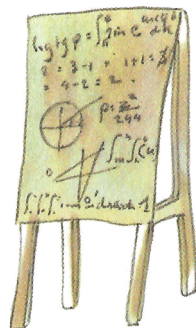
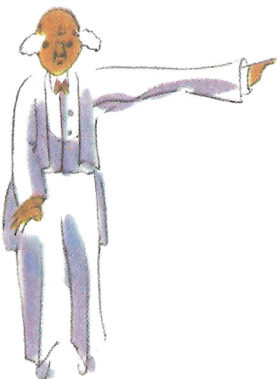


diktator his zäj fulk
under tutštröf, zih
yłtropejyś ocycin. Der
Ästromon maht zäj
demonstracyj ym 1920
jür ufs nojy, y am zjyr
feša ocug. Än dos möł
oły wün mytum änik.

Wen yh jüh ziöet
di klina kájta fur
Asteroid B612 än wen

yh jüh jyr numer wetergo, to diöh dy grusa łöüt. Dy grusa łöüt
hon gan cifyn. Wen der jüh ziöet fu am noja gyśpon, zy fren
jüh nymer ny ym dos, vos ym wihtiksta ej. Zy ziöen nymer
ny: „Wosfer ä šty m höt'ä? Wosfer špejła höt'ä gan? Kłöüt'ä
mulkjadrymułn cyzoma?“. Zy fren jüh: „Wifuł jür höt'ä?
Wifuł bridyn höt'ä? Wifuł wänt'ä? Wifuł gywynt zäj foter?“.
Jok nö dam štüdjyn zy, do zy'ä kena. Wen der ziöet yn grusa
łöüt: „Yh zoh ä šejny hyt fu blähruta cigln myta geränja yn
festyn än toüa ufum dah...“ zej kynä'ä di hyt ny fürštetä. Mä
djef'ä ziöen: „Yh zoh ä hyt fjyr hundyt toüzyt franka“. Do
wan zy ufrüfa: „O, wi šejn!“.

Nodo wen der'ä ziöet:
„Ä bywäjz uf dos,
do der Kliny Fjyšt
höt gyistnjät, ej dos,
do'ä wiöe prehtüšik,
do'ä höt gylaht än do'ä
wułd hon än barüš.
Wen mä wyl än barüš,
do ej dos ä bywäjz uf



dos, do‘à istnjät“. Zej wan šytuľn myta aksuľn àn zy wan jüh kyndiš traktjyn! Oder wen der‘à ziöet: „Dy planet fu wyľer‘à roušstompt, ej dy Asteroid B 612“, zej wan gliöen àn zy wan jüh gan rü myt zen fröga. Äzu zäjñ zy šun. Mä djef cün‘à kà frejwuľ fjyr dos ny hon. Wäjľ dy kyndyn müsa uf dy grusa łöüt äjzan nama.

Wjyr, wo wer wysa, ym wos zih s’ława dryt, äjzyn yns ny yms hefa fren. Di kistiöeryj het yh öü fiwer wi à wundermjer ogyfanga. Yh kynd ju hon gyziöet: „S’wiöe ämöľ à kliner Fjyšt, wo‘à ławt uf är planet, wo wiöe ny hefa gryser wi har zoüwer, àn‘à diöft hon à gyšpon.“ Derzänk wjyn zy’s fiwer hjyn di, wo s’ława fjy dy wüer bygräjfa.

Yhy wje ny weľa, do mä mäj bihľa fjyr yht cy łäjhtys höt. S’ferdroüst mih, wen yh di gydanka deryľ. S’ej eta šun zähs jür ferhejn, wi mäj gyšpon myt zem barüs fütcug. Yhy feryľ’s ym mästa ym dos, do’h’s ny fergas. Bo s’ej trouirik, àn gyšpon cy fergasa. Oder àn gyšpon höt ny ider gyhot. Àn yh weľd zu ny wada, wi dy grusa łöüt, wo zy zih mytacifyn interesjyn. Äkurat diöh dos ho’h mer à fiöerwakastľa àn à piöer bläjštifta gykoüft.

S’ej ju šwjer, y men jün wejder cy möľa ocyfanga. Nö mej, wen‘à ni ny hot gypriöebjyt nist ny cy möľa, ok à cügyšłosan àn ufgyšłosan boäyter wi‘à hot gyhot zähs jür. Fräľik wyľ yh dy portreta wi ym gynöüsta ànöhmöľa. Oder yh kon dos ny wysa, op yh dos wa derkrigja. Ä obrozľa głyngt, à ander amst šun mej ny. Öü yr grys jer yh mih ju. Ämöľ ej der Kliny Fjyšt cy grus. Ämöľ ej‘à wejder cy klin. Àn myta fiöerwa fu zen fläk fercwäjwuľ yh öü. Zu postäré‘à ämöľ beser, ämöľ šłähter. Öü byn wihtikja klinikkäjta jer yh mih byštymt. Oder fjyr dos djef‘à mer hon kà frejwuľ. Mäj gyšpon höt my’s ni ny fürgyľet. Ejn doüht’s

gywys, do yhy har bej. Oder yhy kon ju füt ny zu wi har,
à barüs diöh à kosta oüszan. Do bej'h fyläjht äbysła wi dy
grusa łöüt. Yhy mü öld zäjn gywiöda.

V

IDA TAG DERWÖST yh yhta nojys fu zer wełt, fu zem wägfiöen,
fu zer rāz. Zāj gydanka köma āmałik ān diöh cüfoł. Zu kom
yh à dryta tag ufa dramat fum baobab. Oü dos ej dank barüs
gyśan, bo der Kliny Fjyšt höt mih zu gylık gyfret, wi wen'à
štiöek fercwājwułt het:

– À barüs fryst gan štroüh, ys's ny wūr?

– Ju,s'ej wūr.

– O, do bej'h oder fruw!

Yhy ho ny ganc bygryfa, fyrym's zu wihtik wiöe, do dy
barüsa kliny štroüh frasa. Oder der Kliny Fjyšt höt äcügzyiöet:

– Do frasa zy oü baobaba?

Yhy ho's ym Klina Fjyšta fürgylət, do dy baobaba kà štroüh
ny zājn, ok zy zājn kjihagrus. Oü wen'à à gancy had fun
olifanta het mytgybröht mytum, wjyn zy ju ny postarćan
à baobab ufcyfrasa.

Wi'à māj gydanka fun olifanta gyhüt höt, füng'à o cy łaha:

– Fyläjht zełd mą zy āner ufa andyn štela...

Oder gryhta ej'à ufs gyśājty kuma:

– Wäl dy baobaba grus wahsa, zäjñ zy nö klin.
– Dos ej wūr! Oder fyrym wyłsty, do däj barüs kliny baobaba uffryst?

Ä ziöet mer cyryk:

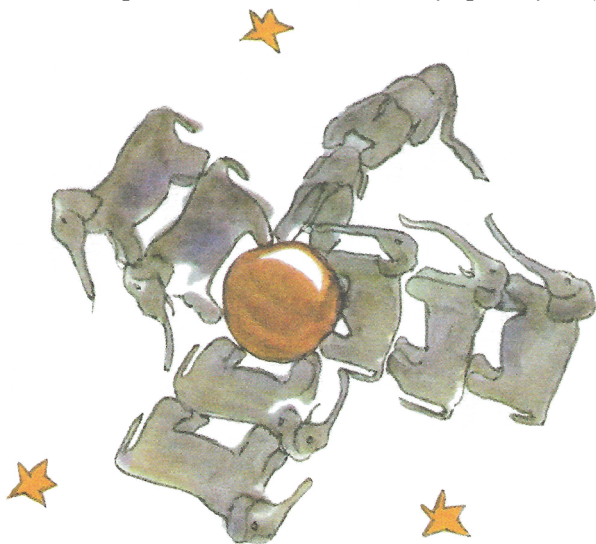
– S’ej güt, lö’s. Ä ziöet’s grod zu, wi wen dos dy gywynłiksty zah ufer wełt wje zäjñ. Mejh höt’s oder gyknüt yr zejł, di zah cy ferštejn.

Fjy dy wūr go’s ufer planet fum Klina Fjyšta, wi uf oła planeta, güty fłanca än šodnikjy fłanca. Äñ diöh dos oü güty kjenła fun güta fłanca än šodnikjy kjenła fun šodnikja fłanca. Kjenła zäjñ oder ungyzan. Zy šłöfa hynderłystik yr ad, wäl’s y äm gyfelł ufcykájma. Do’s cyšpełt än štrekt zih šmy kár zun ätkän, myt äm fajna, štyła štenguł. Wen’s ä štenguł fum riwła oba ruza ej, kon’ä’s łön wahsa, wi’s wył. Oder wen’s gejt ym ä šodnikjy fłanc, mu mä’s šun oüz kájñ oüsräjsa. S’wün fersidnikjy groüzłikjy kjenła ufer planet fum Klina Fjyšta... Dos wün kjenła fun baobaba. Zy löga ejweron ufum planetbödm. Äñ wen’s cy špöt wyt zäjñ, wyt’ä ä baobabboüm

mej ny roüskyna.

Ä cyštrekt zih ufer ganca planet än’ä štyht zy myt zen wücułñ diöh. Äñ wen dy planet ej cy klin, än cy hefa baobaba wahsa ufer, kon zy zih ufšprengja.

– Dos ej ä frög fu dyscyplin – fercyłt mer der Kliny Fjyšt špyter.





– Wen dy daj mŭgjarymgycela fjetik hŏst, mŭsty gryhta ofanga daj planet ymcygejn. S'baobabkroŭtik djeŭa gryhta roŭscin, wŕŕ mŕs fum ruzakroŭtik kon underŕŕjda. Wen zy klin zŕjn, kon mŕ zy giŏe underŕŕjda. Di at kŏst hefa mi, oder di ej ju ŕŕjht.

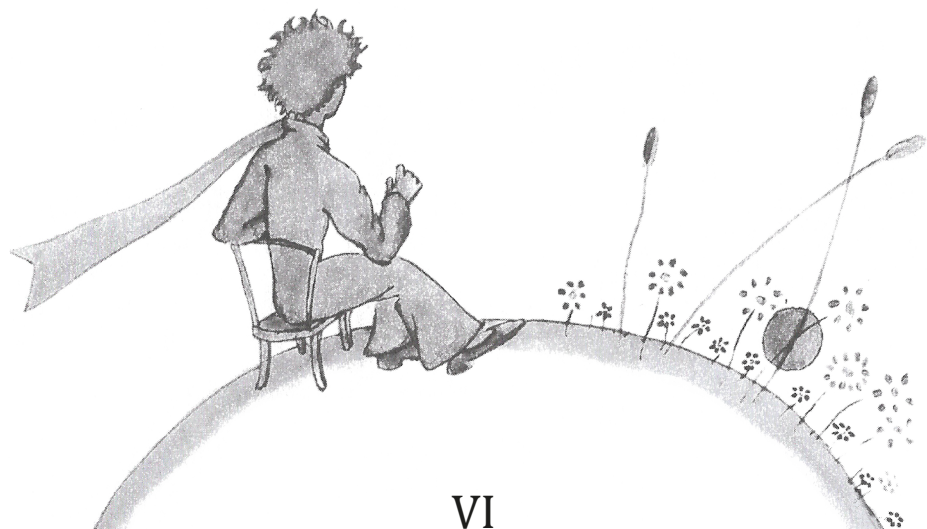
Ämöł hõt'ä mer cügyröt, do'h ä šejn obrozła fu dam zo maha, do dy kyndyn y mer hamyt oü dos bygrájfa wjyn.

– Wen zy jynt ämöł öüswandyn – ziöet'ä mer – Kynda zy dos nytikja. Wen mä zäj at oü ämöł zu zäjn łyt, wi zy ej, ys's ká problem. Oder by äm baobab kymt dos inda ufs śłáhty. Yh kant ämöł ä planet, uf wyłer ä föüłpelc hõt gyławt. Ä hõt dräj śtengułn kroütik ferzan...

Än zu möłt'ä di planet, wi zy mer der Kliny Fjyšt hõt byśrejwa. Yhy bej dos ny, zu morályś cy kuza. Oder di ungywyskájta, di dy baobaba tün kyna, zäjn zu unbykant, än dy ungywyskájta uf är asteroid zäjn zu fest, do yh mih dos möł fu dam ohon zo gyłuza. Wegja dam kuz yh: Kyndyn! Gat'üh öbaht fjyn baobaba!

Do mäj gyśpona zih fu dar ungywyskájnt byhita zela, wo zy y jyn än y mjyr dret, ho'h ju zjyr łang ejwer mem obrozła gyat. Dy łjyr, di yh by dam ga, ej ju ołys wat. Jyr fret'üh fyläjht: Fyrym zäjn y dam bihła ká ander zu öetikjy obrozła hyna, wi di fun baobaba? Dos ej ju łäjht ctrykcyziöen: Yh ho's gypriöebjyt, oder s'wułd mer ny głyngja. Wi'h dy baobaba möłt, ho'h ä zyty grusy wihtikkájnt gyśpüt, do's mih byrüt.





VI

JU, KLINER FJYŠT! Štyklawájz kom yh uf dáj klin, medytjynfuł ława. Łangy cajt ferbłyn nok dy myłda zunaundergeng. Yhy kom uf dos à dryta tag s'mügjys, wy dy mer höst gyziöet:

– Yh łiw zunaundergeng. Gejwer že yns à zunaundergang ošoün.

– Wjyr müsa oder nö hiöera.

– Hiöera uf wos?

– Hiöera, wål dy zun undergejt.

Ufs jyšty öügabłyk hot dih ju wunder, oder füt hösty špyter

fu djyr zoüwer gyläht. Än dy höst cy mjyr gyziöet:

– Mehtings inda, do'h bej dyham!

Fjy dy wür. Dos ej ju wyslik, do y Frankräh dy zun unddergejt, wen's y Ameryk ej mytag. Wen'a diöt ä ym zunaundergang wyl cüsoün, myht mä y är minüt uf Frankräh fligja. Oder ufs grusy ungylyk ej Frankräh hefa cy wäjt. Oder uf der klina planet djefsty nok den šymul äbysla weter cöwa. Do kyndsty cüzan wi's fynster wjyd, wen dy jok weldst.

– Än tag zoh yh ä zunaundergang dräjänfjycik möl!

Än äbysla špyter hösty cügyziöet:

– Dy wäst ju, wen mä zjyr troürik ej, höt mä zunaundergeng ym hacta.

– Ym tag fun dräjänfjycik möl, wiöesty ekstra troürik?

Uf dos höt der Kliny Fjyšt nist ny cyrykgyziöet.

VII

Ä FYNFTA TAG hülf mer wejder der barüs ä weter gyhäjmy käjť fum ława fum Klina Fjyšta cy derkrigja. Gylik, ony nist fret'ä mih, wi wen'ä wje dy früht fu är łang diöhsťüdjyta züg roräjsa.

– Ä barüs, wen'ä kroütik fryst, fryst'ä öü blimla?

– Ä barüs fryst ölys uf, wo'ä zit.

– Öü djenynikjy blimla?

– Ju, öü djenynikjy blimla.

– No do uf wos zäjñ dy djenyn?

Yh ho's ny gywöst. Yh hot grod fejť cy tün, bo'h wuľ ä käjť, wo štekja blä, fu mem motor roüsnama. S'tüt mer zjyr bang, mäj awaryj wiöd mer wo ämöľ sträšnikjer än s'słähsty wiöe,

do māj trynkwoser wo amöl wingjer wiöd.

– Uf wos zājn dy djenyn?

Der Kliny Fjyšt fergos ni kà frög, wen’à zy gyšteft hôt. Yhy wiöe myta gydanka ganc by mem kàjl an yh ziöet’um málajht-wos cyzoma.

– Dy djenyn zājn giöe uf nist, dos ej à rāny átkānikkājt fun blīmļa!

– O!

Nö ár wājł hôt’à dercjynt cūn mer gyziöet:

– Yhy gliöe der ny! Blīmļa zājn šwah. Zy zājn łajhtgłöüwik. Zy wjen zih wi zy kynā. Zy gliöen, do zy myta djenyn wāgsiöehja.

Yhy blā štył zyca. Y dar wājł kom's mer āj: Wen yh dan kājł eta grod ny krig, mü’h’ā myt ām homer noüsslön. Do underbroh mer der Kliny Fjyšt wejder māj medytjyn:

– Gliöesty würik, do dy blīmļa...

– Ju nā. Yhy gliöe nist. Yhy ho’s nok zu gyziöet. Yhy ho grod wihtikjer zaha cy tün!

À zoh mer scüdat cū.

– Wihtikjer zaha!

À zoh mer cū, wi’h mih myt mem homer yr hand an myta šwiöeca, byšmjeta fyngjyn ejwer yhta tökt, wo’ā’s fjyr yht šenklikjys mü hon gyhot.

– Dy kuzt ju wi dy grusa łöüt!

Dos maht mer ābysła šand. Underbiöemt ziöet’ā mer ācü:

– Dy ferdryst ołys. Dy mahst oły duł!

À wiöe fjy dy wüer dercjynt. À šötułt zāj gylđera, gydryty łöda ym wynd.

– Yhy ken à planet, uf wyłer ławt à hjer, wo’ā ej rut ufum gyzyht. À hôt nö kà blīmļa ny gyriht. À hôt nö ni kà štamļa ny gyzan. À hôt nö ni nimanda ny gyliwt. Ni hôt’ā nist andyštys ny gymaht, ok gyrāhyt. An ida tag ziöet’ā wi dü: yhy bej

à ogyzaner kłop! Yhy bej à ogyzaner kłop! Fu łoüter štułc
wiöe' à šun ganc ogykwuła. Oder dos ej kà kłop, dos ej à pyłc!

– Vos ej' à?

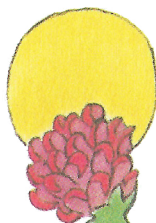
– À šwamppyłc.

Der Klíny Fjyšt krigt gafer fum cün.

– Fu milona jün wahsa yn błimła djenyn. Fu milona jün wada
dy błimła zuwizu fun barüša ufgyfrasa. Àn fjyr dejh ys's ny
wihtik, wen' à uf dos wje weła kuma, cy vos zy zih zu mynikja,
do's' à djenyn wahsa,
wen zy uf nist ny
tejgja? Yr šlaht cwy-
ša barüša àn błimła
wi ny wihtik? Ej dos
ny gynoü zu ogyzan
àn wihtik wi s'rahyn
fum ufgykwuła, ru-
ta kłopa? Àn wen yh
à błimła ken, wo's
àłan ej ufer wełt,
wo's zystwun njynt
ny gyt, nok uf mājner
planet, àn wen àmöl
s'mügjys à kliner
barüs dos błimła myt
àm àncikja bysła un-
gywys ofjetikja wyt,
ys's füt ny wihtik?

À wiöd rut àn' à
kuzt weter:

– Wen imyd à błimła
höt łiw, wo's nok



ámöl gyt uf oły milona án milona štam, do maht's án gytyklik,
nok wen'a y ejm cüsoüt. Do fret'a zih: Máj blimla ej jynt diöt
hesa. Wen der barüs oder dos blimla uffryst, do dynkt's'án, do
oły štam feršwynda! Án dos zuł ny wihtik zájñ?

Á kund nist mej ny ziöen, bo uf ámöl cyzoüwyť'a zih yn
wosertropa. S'wiöe naht gywiöda. Yhy łet máj gyrojg uf dy
zajt. Men homer, men kájł, düšt án tut wün mer ánik. S'wiöe
uf ám štam, uf ár planet, uf mer planet, ufer Ad, uf wyłer áner
y ám Klina Fjyšta mü hon oüsgyhułfa. Yhy nom'a y dy henda.
Yhy wánt'a. Yhy ziöet: S'blimla, wo dy's łiwst, ej ny ungywys.
Yhy möł der á fraskiöb fgy den barüs. Yhy wa der fgy dáj blimla
á coün möła... yh...

Yhy wöst ny, wo yh weter zułd ziöen. Yhy wiöd ju ganc duł.
Yhy wöst ny, wi'h mih cünum kund derkrigja. S'ej fuł fun
gyhájma kájta, s'łand fun wosertropa.

VIII

BAŁD MAHT YH mih myt dam blimla bykant. S'wün šun
inda ufer planet fum Klina Fjyšta blimla, zjyr gywynłikjy
blimla myt jok ám kranc fun płacł. Zy diöfta hon ká płoc
án zy ferhyndyta nimanda. Zy wühsa ámöl ym groz uf
án zy feršwunda ym öwyť wejder. Oder dos ány ej án tag
oüsgyšosa fu ám kjenł, wo's warás fu wu wiöe kuma, án
der Kliny Fjyšt höť y dam kájñ, wo'a ganc andyšt wiöe wi
dy ander kájma, zjyr gynoü cügyzan. S'kynd á noüy öet fum

baobab zäjñ. Oder šun bałd hüt dos kroütik uf cy wahsa än füng o, ä blimla ufcybrengja. Der Klíny Fjyšt špüt, wi'ä ym ufwahsa fu är ogriöemnikja knösp cüzoh, do ä wunderšejny öüsüht föner röüsgějñ wyt. Oder s'Blimla wuđ gywynłik ny ufñjyn, bräter cy wada. Zäj šejñhajt räjft bywjet y jer grina jam. S'höt zäj fiöerwa myt öbaht öüsgykłöüt. S'brät zih ämalik, s'stełt zäj blimłapłacta äs hynderum andum. Ejs wuđ ny zu cyknytyt ufgejn wi dy myłihtypłä. Ejs wuđ nok ym fuła glanc fu jyr šejñhajt uf dy wełt kuma. Hej! Ejs wuđ šejñ zäjñ! Zäj gyhājñ rymgycela toüyt tagałang. Äñ ämöł s'müggjys, grođ bym zunaufgang, dakt's zih uf.

Äñ ejs, wo's zu akurat gyat hot, gant än ziöet:

– Ah! Yhy ho mih grođ ufgywekt. S'ej mer łäd, yhy bej ä wüerer šözüł.

Der Klíny Fjyšt kund zen wunder ny ufhałda:

– Wi šejñ dy byst!

– Ny wüer? – ziöet s'Blimla štyłnik – Äñ yh bej grođ y dar cajt gybün wi dy zun.

Der Klíny Fjyšt ej gryht uf dos kuma, do's ny cy gyhałda wiöe, oder s'wiöe äzu interesäntyš.

– Yh štüdjy, mä djef eta ufa mügja asa – kuzt's füt – Wen der zu güt wjyn zäjñ, fu mjyr cy denkja.

Do wiöd der Klíny Fjyšt rut, bröht'ä fryš woser än'ä undergus s'blimla. Zu knüt's'ä würik bałd myt zer grusa hjeršoftikkajt.



Än tag cym bájspil kuzt's
fu zen fjyr djenyn än's
ziöet cym Klina Fjyšta.

– Di kynä łajht kuma, dy
tigyn, myt jyr pazyryn!

– S'gyt ká tigyn uf mer
planet ny – ziöet'um der
Kliny Fjyšt cyryk – Dy
tigyn frasa ju ká groz.

– Yhy bej ká groz –
ziöet'um s'Blimla y zis-
um tün cyryk

– Fercàjt mer...

– Fun tigyn fjet yh mih

ny, oder yhy ho strah fum diöhcug. Hoter ká parawan?

Strah fum diöhcug? Dos ej ny ganc gylyklik fjyr á flanc. –
döht der Kliny Fjyšt – Dos Blimla ferłangt ju fejł...

– S'nahts müster mih bywjen. S'ej ju zjyr kałd ben'üh dyham.
S'ej ny güť cügyštełt. Diöt, fu wun yh röüsstom...

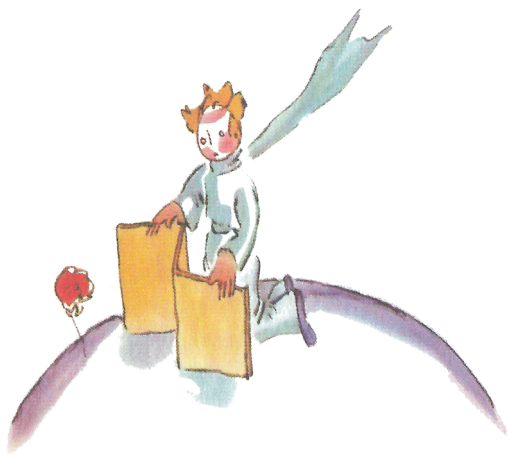
Do underbroh's'um zoüwer. Ejs kom oüz á kjenla. S'kund

nist fun andyn welta ny wysa.
Rokuma, do's by ám zyta
łajhta łöügjyn wiöe gykrigt,
höt's cwe oba dráj möł gyhüst,
do's á Klina Fjyšta wágšlyt.

– Der parawan?

– Yhy wułd grod nöhum gejn,
oder yh ho diöh ojer gykuz
ferzoümt.

Do hüst's nö ámöł śmy än's
wułd'um myt dam zen gywysa
ferhyndyn.

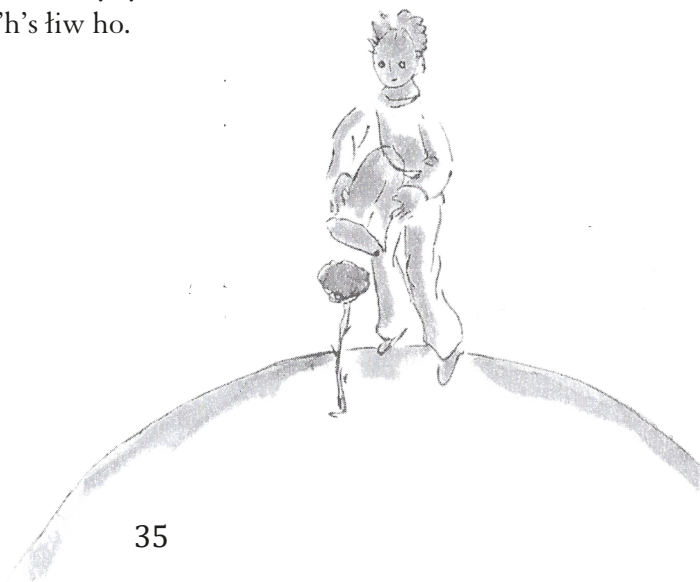




Gük'a's hôt hacagan gyhot,
füng der Kliny Fjyßt bałd
o, ufys cu fercwajwułn. Á hôt
jyr łajht gywüfa wjytyn gyzect
gynuma an'a wiöe diöh dos
zjyr ungyłklik gywiöda. –
Yhy zuł'um ny hon cüghühht
– fercyłt'a mer amöł – Ma
djef yn blimła ni ny cühühja.
Wer djefa'a cüzan an jyr
roüh ajyduma. Mäj Blimła

derwejułt mäj gancy planet myt zem roüh, oder yhy wiöe
fu dam ni ny gyłklik. Di gyšihta fun pazyryn, di mejh zu
interesjyta, di djyfta mih byrüt hon.

Á ziöet mer: Yhy wiöe derzänk ny ymständ, dos cy bygrájfa!
Yh het's ny fu zen tyta ani ny fu zen wjytyn śeca. Ejs ruh an
łiöeht fjyr mejh uf. Yhy djef ni ny zäjn wägganga. Yhy zuł ju
hynder jym gyhajntrájn uf zäj frájyn kuma zäjn. Blimła zäjn
fuł fun atkánikkájta. Oder yhy wiöe
cy jung cy wysa, do'h's tiw ho.



IX

YH ŠTÜDJY, DO'À gybroüht cym ádklóüfa á had wyłda fygln. S'mügjys, wi'á zułd roüsfiöen, roümt'á záj planet uf. Atsum ránikt'á dy tyyhta wulkana. Á hot cwej tyyhty wulkana. Dos wiöe ju zyjr práktyś cym koha ufa mügja. Á hot oü án štyła wulkan. Oder á ziöet mer: má kon ni ny wysa. Án'á flás oü dan štyła wulkan. Wen zy güť zájñ byflysa, brin zy myłd án štájd án zy bráhja ny oüs. Dy wulkanabrih zájñ wi küminfojer. Uf ynzer planet zájwer ju füt feřł cy klin, do wer zuła dy ynzer wulkana flájsa. Diöh dos ergjyn miswer yns diöh zy.

Myt ábysła dümján rás der Kliny Fjyšt s'łecty baobabkroütik oüs. Ejn doüht's, do'á wyt ni ny cyrykkuma. Oder dos tagteřłikjy rymgycela wiöe y dam mügja ekstra interesántyś, zu šán's'um. Án wi'á s'Blimła s'łecty möł undergus án'á wułd's myt ár głyzera głok cüdekja, ej'um der grájñ y dy oüga án ys hac kuma.

– Ław güť – ziöet'á cym Blimła.

Oder ejs máłt zih ny.

– Ław güť – ziöet'á wejder.

S'blimła hüst uf. Oder s'wiöe ny diöh ferkiłñan.

– Yhy wiöe duł – ziöet's endłik – Byt šejñ, fercáj mer. Priöebjy głyklik cy zájñ.

Ejn hot's á wunder, do's cünum ká frejwuł ny hot. Ganc jer blá'a mytum głozkriřła štejn. Oder do's zu myłd án gyhałda wiöe, bygráfá ny.

– Ju, yh ho dih řiw – ziöet s'blimła – Dü kundst's ny wysa, dos bej yhy šyřłik. S'ej ju oder ny wihtik. Dy wiöest ázu duł wi yhy. Priöebjy głyklik cy zájñ. Łö dos głozkriřła. Yh wył's ny mej.

– Oder der wynd.



– Yhy bej ny ázu fest ferkilt, do... dy kiły nahtlöft wyt mer ufs güty kuma. Yhy bej ju á blimla.

– Oder dy fihjyn...

– Yhy wa mer ju müsa myt cwü oba dráj roüpa röt gan, do'h dy mulkjadrymułn kena łjy. Dos wyt ju šejn zäjñ. Bo zyst, to war wje mih byzihja? Dy wyst ju wäjñ zäjñ. Fjyn grusa fihjyn fjet yh mih ny. Yhy ho ju mäj pazyryn.

Wi cyfłotyt wáz's zäj fjyr djenyn, á nöhta ziöet's cü:

– No mah's ny zu łang, dos ej ju okriöepnik. Dö höst ju öüsgykłoüt cy gejn, do gežel! Ejs wułd ny do'a's grenn zit. Ejs wiöe zjyr á štułc blimla.

X

S'WIÖE JU NÖND fun asteroida 325, 326, 327, 329 án 330. Á füng o zy cy byzihja. Á wułd zih myt yhta ejwernama án yhta łjyn.

Dy jyšty planet bywönt á kyng. Der Kyng floćt, ganc yr purpür án ym wäjsgyfatelepełc ogycün, uf ám zjyr gywynłikja, oder majestyśa trön.

– Á. Dö ej ju á undertynikjer. – ziöet der kyng, wi'a á Klina Fjyšta derzoh. Der Kliny Fjyšt fret zejh zoüwer: Wi kon'a mih kena, wen'a mih nö ani ámöl ny höt gyzan? Á wöst ny, do dy wełt fjy dy kyngja zjyr łajht ej án oły łöüt zäjñ fjyr zy undertynikja.

– Ku nynder, do'h dih beser kon zan – ziöet der kyng štułc fu dam, do'a imyd fjyr á kyngja kon hon.

Der Klíny Fjyšt züht án płóc zih cy nejderfloćja, oder dy gancy planet wiöe myt ám eleganta mantuł bydakt. Do bla'á štejn án do's'á štyfyt, gant'á.

– S'ej á grus ferbráhja, by ám kyngja cy gann – ziöet der kyng.

– Yh ferbit's der.

– Yhy kon ju oder ny andyšt – ziöet'um der Klíny Fjyšt gancjer – Yh ho łang gyrázt án ho ny gyšlöfa.

– Yh gybit der y gann – ziöet der kyng – Jünlang hoh nö nimanda ny gann gyzan. Gann ej fjyr mejh zełda. No, šun! Ganze nö ámöł. Dos ej á gyböt!

– Dos tüt mer strah... yh kon ny. –ziöet der Klíny Fjyšt án'a wiöd rut.

– Hm! – reágjyt der Kyng – Do zo's... Yh gybit der, bałd cy gann án miöehysmöł...

Á kuzt yhta under noz án'a šán bejz cy ząjn. Bo der Kyng wiöe cy dam gywönt, do ząj ozan gyšunt wjyd. Á ład ká ungyhüzümikkąjt. Á wiöe á absoluter regjyjer. Oder har wiöe zjyr gutwyłnik án'a gyböt fernynftik.

– Wen yh gybit, – ziöet'á gywynfik – Wen yh y ám jenerał gybit, do'a zo á mjerföguł wada, án wen der jenerał ny cühüht, wje dos ny har ząjn šylik. Dos wje yhy ząjn.

– Kon yh mih nejderfloćja? – fret der Fjyšt šmy.

– Yhy gybit der dos cy maha – ziöet'um der Kyng cyryk án'a cug majestetyś á fałd fu zem wąjsgyfatelamantuł cy zejł ácü.

Der Klíny Fjyšt höt oder myt wunder cügyzan. Dy planet wiöe ju klinüćik. Wos kon ym Kyngja dö gyhüt hon?

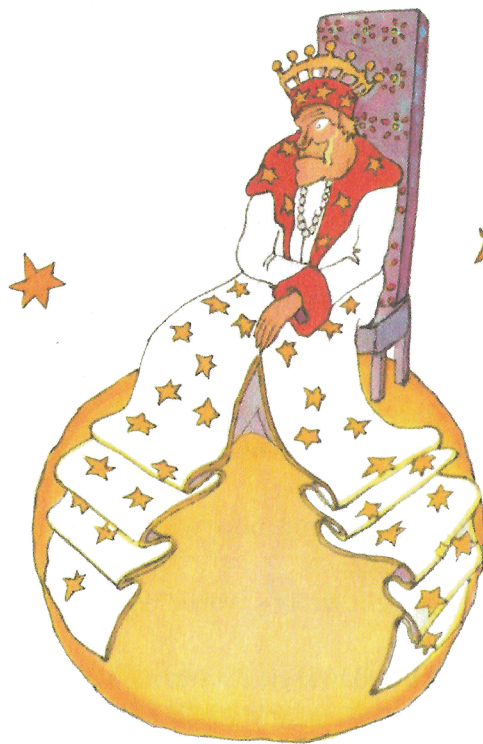
– Majestet? –ziöet'á – Fercąjt mer, do'h'üh fre...

– Yhy gybit'er, mejł cy fren – ziöet'um der Kyng gyłik o.

– Majestet... myt wos regjyter?

– Myt ołum.

– Myt ołum?



★ Der Kyng wáz myter hand dy gancy planet, uf dy ander planeta än uf dy štam.

– Myt dam ołum? – Fret der Kłiny Fjyšt.

– Myt dam ołum. – mält zih der Kyng.

Bo'ä wiöe ny nok ä absoluter regjyjer, ok ä wiöe öü ä uniwersäler regjyjer.

– Än di štam gyhühja jüh?

– Frälik – ziöet der Kyng – zy gyhühja gryhta. Yhy ļajd kã ungyhüzümķajt.

Zyty maht hõt ä Klina Fjyšta zjyr scüdät. Wen'ä wje hon zyty maht, wje'ä ym štand zäjñ, ny fjyränfjycik, ok gryhta cwejänzymbfcik oba nawet hundyt oba giöe cwe hundyt zunaundergeng y äm tag derława äna zih äni myt zem šymuļ ny cöwa! Än zu tüt'um dos gydenkja fu zer klina, ferłöna planet äbysła bang. Y dam gyfiļ špüt'ä zih öüsgyhułfa, ä Kyng ym derbiöemnan cy byta.

– Yhy wje weła zu gan ä zunaundergang zan. Derbiöemt'üh že, gybit yr zun cy undergejn...

– Wen yh y äm jenerał gybit, fu äm blimłä ufs ander wi ä mulkjadrymuļ cy fligja oba ä tragedy cy šrājwa oba ä mjerföguļ cy wada, än wen der jenerał māj gyböt ny fülgt, war wje zäjñ dos šylik, har oba yh?

– Dos wjet jyr zäjñ šylik – ziöet der Kliny Fjyšt decydjyt.

– Wirklih wur. Wer müsa y idum dos häsa, wo'ä šöfa kon – ziöet der Kyng – Autorytet ej ym jyšta dy fernunft. Wen dy den łöüta häst, do zy zih ys mjer wafa, wan zy der cy trüc ata. Yh ho dos rāht, gyhüzümķajt cy krigja, bo māj gyböta zäjñ fernynftik.

– Äzu wos wyt zäjñ myt mem zunaundergang? – underziöet'um der Kliny Fjyšt, wo'ä ni kã frög ny fergos, wi'ä zy šun ämöļ hot gyštełt.

– Dy zułst den zunaundergang hon. Yhy wa's gybita. Oder yhy wa y mer gyšājtikkājñ öüz regjyer hiöera, wāł dy nawazaha cy dam tejgja.

– Wen wyt dos zäjñ? – wułd der Kliny Fjyšt wysa.

– No... – ziöet'um der Kyng cyryk än'ä zoh by dam y äm grusa kalender cü – Hm, dos wyt zäjñ... s'wyt hoüt s'öwyts zu

cwencik fjyr aht zäjñ! Do konsty zan, wi's mer gyhüht wjyd.
 – Der Klíny Fjyšt gant. S'wiöe jum ład à zunaundergang cy
 ferzoüma. Äñ ejm wiöe's šun äbysła bang.
 – Yhy ho dö nist mej ny cy tün – ziöet'à ym Kyngja – Yhy fiöe
 wäg.
 – Błäj – ziöet der Kyng, wo'à fu dam štułc wiöe, do'à gükja än
 undertön kund hon. – Gej ny, yhy mah dih à minister!
 – Minister fu wos?
 – Fur... gyrähtikkäjt.
 – Oder dö ej nimand, wan'à ryhta wje kynal
 – Dos wyswer ny – mält zih der Kyng – Yhy ho nö ni diöñ
 mäj krüland ny gyräzt. Yhy bej ju zjyr ołd, yhy ho kà płoc cy
 küćjyn än s'rymgejn wje mih ejwermynikja.
 – O! Oder yhy ho šun gyzan – ziöet der Klíny Fjyšt än'à dryt
 zih ym, do'à nö ämöł zo uf dy ander zäjt fur planet šöha – S'ej
 diöt nimyd.
 – Äzu müsty dejh zoüwer ryhta – ziöet der Kyng – Dos ej
 s'šwjersty. S'ej ju feļ šwjener zejh zoüwer cy ryhta, owi dy
 ander łöüt cy ütala. Wen dy's wäst, dejh zoüwer gyräht cy
 traktjyn, do bysty wür gyšäjt.
 – Yhy kon mejh zoüwer byütala, giöeräs, wun yñ bej. Yhy mü
 ju dö ny bläjñ.
 – Ju nà! – ziöet der Kyng – Yhy män, do's uf mer planet jynt
 à rot gyt. Yhy hjy zy s'nahts grasjyn. Dü kyndst di ołdy rot
 ryhta. Dy konst zy ämöł uf dy cäjt uf tutštröf byütala. Do wyt
 jyr ława uf der gyrähtikkäjt łejgja. Oder dü wyst zy idys möł
 misa bygnedikja, do zy ny fergejt. S'gyt jok äny.
 – Yh – ziöet der Klíny Fjyšt cyryk – Yhy wje nimanda ufa tut
 ferütala, än yñ myht šun gejn.
 – Nà – ziöet der Kyng.
 Der Klíny Fjyšt hot šun ogyfanga cy gejn, oder à wułd füt

ny, do's ym ołda Kyngja ład wje zàjn.

– Wen ojer majestet uf gyhüzümkaçt öbaht gyt, kynter mer à fernynftik gyböt gan. Der kynt mer cym bájspil gybita, do'h'üh y ár minüt ferlön zo. Mehtings, do dy bydingnisa fjyr oüh wuwuł zàjn.

Der Kyng målt zih ny àn der Kliny Fjyšt zoümt cyderjyšt, oder nöht'à underbroh'à myt àm derzyfta.

– Yhy mah fu djyr men böta – rüf'um der Kyng gylik ànöh. Zu höt'à à grusa šàjn fu zem ozan bywjet.

– Dy grusa łöüt zàjn zjyr wyndelik – medytjyt'um der Kliny Fjyšt uf zer ráz.

XI

UFER ANDYN PLANET ławt à Pyfuł.

– À, et byziht mih à łiphober! – rüf'à šun fu wájtum, wi'à jok à Klina Fjyšt kuma derzoh.

Bo fjy dy pyfułn ząjn dy ander łóüt jyr łiphobyn.

– Skiöekumt – ziöet der Kliny Fjyšt – Der hot à fajna hüt.

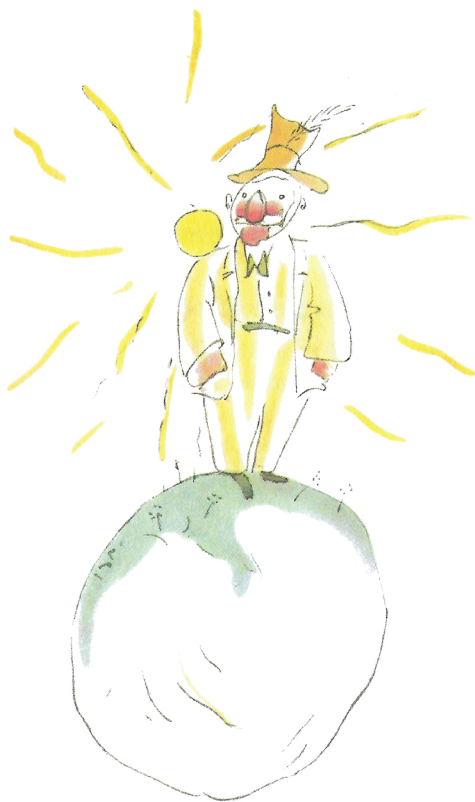
– À ej cym bygrisa –
ziöet'um der Pyfuł –
À ej cym grisa, wen
mer dy łóüt kösta. Oder
ungyłyklik gejt dö ni-
mand ferhejn.

– Fjy dy wūr? –ziöet
der Kliny Fjyšt, wo'à fu
dam ganc duł wiöe.

– Köst myta henda –
ziöet'um der Pyfuł.

– Der Kliny Fjyšt höt
myt zen henda gyköst.
Der Pyfuł grist gyhałda
mytum cügynągta hiöet
án'à cug zen kapelüşhüt
ro.

– Dos ej ju hamłikjer wi
maj byzüh bym Kyngja
– štüdjt'um der Kliny
Fjyšt. Ázu köst'à ufs



nojy myta henda. Der Pyfuł cug zen hüt fum hiöet ro, do'ä zo grisa. Nö fynf minüta fu dam iba wiöd ym Klina Fjyšta dos anfahetiky špeř bang.

– Än do der hüt feřt – fret'ä – wos djef'ä maha?

Oder der Pyfuł höt'ä ferhüt. Dy pyfułn weřa nok gylöwt wada.

– Bywundysty mejh wirklih wür zjyr? – fret'ä ä Klina Fjyšta.

– Wos häst dos “bywundyn”?

– Bywundyn häst derkena, do'h der besty kłop, der ym besta ogycüny, der rehsty än der intelligentsty ufer weřt bej.

– Oder dy byst füt älän uf der planet.

– Mah mer di fräjd än bywunder mih nö!

– Yhy bywunder dih – ziöet der Kliny Fjyšt än'ä šytuřt nok myt zen aksuř äbysřa – Oder fyrym ys's fjyr dejh äzu wihtik? Do ferřwund der Kliny Fjyšt.

– Dy grusa řöüt zäjñ fjy dy wür zjyr hejwyřt. – ziöet'ä jum uf zer rüz.



XII

UFER ANDYN PLANET ławt à łoper. Záj byzüh wiöe ju zjyr küc, oder s'maht à Klina Fjyšta füt trüwenik.

– Wos mahsty dö? – ziöet'um der Łoper, wyła'à štyłnik fjyr är räj fun łydikja än är räj fun fuła floša zyca fund.

– Yhy šep – ziöet'um der Łoper mytum fynstyn gyzyht.

– Än fyrym šepsty? – fret der Kliny Fjyšt.

- Do'h zo fergasa – ziöet'um der Łoper.
- Vos wyłsty fergasa? – fret der Klíny Fjyšt, wo's'um šun ład ymà wiöe.
- Yh wył fergasa, do'h mih šam – ziöet'um der Łoper àn'à łis zàj hiöet runderhengja.
- Vos šamsty dih? – fret der Klíny Fjyšt gydyłdik weter, wàł'à jum wułd hyłfa.
- Yhy šam mih, do'h šep – ziöet der Łoper kàrlect àn'à zunk y à tif šwàjgja.

XIII

DY FJYDY PLANET gyhüt y àm koüfmon. Dar kłop wiöe zu cyat, do'à giöe ka ufzan ny höt gymaht, wi der Klíny Fjyšt wiöe kuma.

- Skiöekumt – ziöet der Klíny Fjyšt – Ojer papjerös ej öüs.
- Dràj àn cwe ej fynf. Fynf àn zejwa ej cwelf. Cwelf àn dràj ej fumfca. Skiöekumt. Fumfca àn zejwa ej cwejàncwencik. Cwejàncwencik àn zàhs ej ahtàncwencik. Kà càjt, ejn wejder ocycynda. Zàhsàncwencik àn fynf ej ànàndresik. Ojeruma! Dos ej fynfhundyt milon zàhshundyt cwejàncwencik toüzyt zejwahundyt ànàndresik.
- Fynf hundyt milona vos?
- Vos? Bysty nö dö? Fynfhundyt milon... Yh ho's fergasa. Yhy ho zöfuł at! Yhy ziöe dos wü, myt kà kynderàja kon yh kà càh ny hałda! Cwe àn fynf ej zejwa...
- Fynfhundyt milon vos? – ziöet der Klíny Fjyšt wejder, wo'à nymer y zem ława kà frög ny hot fergasa, wen'à zy šun ufgyštełt höt.
- Do hüw der Koüfmon zàj hiöet uf:



– Šun fjránfunfcik jür, wi'h uf dar planer ław, höt'ä mer nok cwe möł ferhyndyt. S'jyſty möł wiöe's cwejäncwencik jür y dam ä kyyfer, wo'ä fu waräs-wun gyflöga kom. Ä brumt okriöepnje än yhy jert mih bym rähyn. S'ander möł wiöe's älf jür y dam, do krigt yh s'rymatyſy. Yhy kund mih mej ny rjyn. Mjyr fałt cäjt ufs rymzoüma. Yhy bej ä gyzecter menć, bej'h. S'dryty möł... ej yta! Yhy ziöet fynfhundyt milon...

- Fynfhundyt milon fu vos?
- Der Koüfmon kom uf dos, do’a mej uf zäj rü ny kon höfa.
- Milon fu dan klina zaha, di wer miöehysmöł zan ufum hymuł.
- Fligja?
- Nà, dy klina zaha, wo glanca.
- Byn?
- Fràlik, do ny. Klinüćikjy gyłdera zaha, di łön dy foülcyn à tag fertroüma. Oder yhy bej à gyzecter menć, bej’h! Yhy ho kà cajt ufs triöema.
- À, dy štam!
- Ju, dy štam.
- Àn vos wylsty myt dan fynfhundyt milon štam ofanga?
- Fynfhundyt milon zähshundytcejāncwencik toüzyt, zejwahundytāāndresik. Yhy bej à gyzecter menć, yhy bej dos ākurat.
- Àn vos wylsty myt dan štam maha?
- Wo yh myta maha kon?
- Ju.
- Nist. Yhy ho zy.
- Dy štam gyhjyn y djyr?
- Ju, fràlik.
- Oder yhy ken ān Kyngja, wo...
- Dy kyngja hon nist. Zy regjyn ok myt dam. Dos ej yhta ganc andyštys.
- Àn vos wejwuł dos, štam cy hon?
- Zy maha mih rājh.
- Àn vos brought der dar rājhtüm?
- Yhy kon ander štam kiöefa, wen zy wada gyfunda.
- À ej ābysła wi der Łoper – medytjyt’um der Kliny Fjyšt.
- À höt oder nö łang ny ołys gyfret, wo’a wułd.

- Wi kon mã štam hon?
- Y wam gyhjyn zy? – šnürt der Koüfmon o.
- Yhy wã nist. Y âm menća.
- No do gyhjyn zy y mjyr, bo yhy bej oüz der jyšty uf dos kuma.
- Dos ej gynüg?
- Ân zu. Wen dy â djemyt fyndst, wo’â nimanda’s ej, gyhjyt’â y djyr. Wen dy â ynzul oüsmytušt, wo’â y nimanda ny gyhjyt, do gyhjyt’â y djyr. Wen dy uf yhta oüz der jyšty byst kuma ân dy patentjyst dos, do gyhjyt’s y djyr. Ân yhy ho dy štam, bo nimyd wiöe fjyr mer uf dos kuma, zej cy hon.
- Dos ej wÜR – ziöet’um der Klíny Fjyšt – Ân wos mahsty myta?
- Yhy wjytšoft myta. Yhy ráher zy ân ráher wo â wãjł – ziöet der Koüfmon. – Dos ej ju zjyr šwjer, oder yhy bej â gyzecter menć.
- Der Klíny Fjyšt wiöe oder byštenik nö ny cyfrejd.
- Wen yh â zãjdatihła ho, do kon yh mih ymkyca mytum ân’â myt mer mytnama. Wen yh â blimła za ân rájs’s, do kon yh’s myt mer mytnama. Oder štam kon’â ny rorãjsa!
- Nã, oder mã kon zy yn bank gan.
- Wos hãst dos?
- Dos hãst, do’h â wat fu men štam uf âm cyduł ufšrãjw. Â nöhta šlis yh dos cydeła mytum šłysul yr šüffod.
- Dos ej ołys?
- Dos glengt ju.
- Dos ej fãjn – medytjyt’um der Klíny Fjyšt – Dos ej ju zugiöe poetyš. Oder gyzect ej dos ny. Der Klíny Fjyšt höt’um ganc andyštys oüz gyzect fürgyštełt, wi dy gydanka fun grusa łöüt.
- Yh – ziöet’â nö âmöl – yhy ho mãj blimła, wo yh’s ida tag undergis. Yhy ho drãj wulkana ân idy woh bykje yh zy. Yhy

bykje zugiöe à styła wulkan. Må kon ju ni ny wysa. S'ej güt fjyr måj wulkana àn oü güt fjy måj blimla, do'h zy ho. Oder dü byst yn ştam giöe ny nejtlík.

Do maht der Koüfmon s'mouł uf, oder à kund kà átkánwüt uf dos ny fynda, àn der Klíny Fjyşt wiöe ferşwunda.

– Dy grusa łóüt zàjn fjy dy wür zjyr hejwyşt – ziöet'a ufer ráz cy zejħ zoüwer.

XIV

DY FYNFTY PLANET wiöe oü zjyr wyndelik. Dos wiöe dy klínsty planet fu oła. Zy wiöe grod gynüg grus uf à łotaryhła àn uf àn nahtwahter. Der Klíny Fjyşt kund uf dos ny kuma, cy wos ej jynt ufum hymuł, uf ár planet ony kà gyboüd àn ony łóüt, à łotaryhła àn à nahtwahter nejtlík. Oder à hót'um gyştüdjyt ym hiöet:

– Fylájht hót dar kłop àn štejh. Oder fylájht à klányn wi der Kyng, der Pyfuł, der Koüfmon àn der Łoper. Záj at hót jynt àn zin. Wen'a záj łotaryhła ocynt, ej dos, wi wen'a àn noja ştam ufbrengt oba à blimla. Wen'a záj klin łotaryhła feleşt, wigt'a s'blimla oba à ştam cym şłöf. Dos ej à şejn byrűf. Dos ej fjy dy wür zjyr nejtlík, bo s'ej şejn.

Wi'a uf dy planet kom, bygrist'a à nahtwahter myt grusum ájzan.

– Skiöekumt. Fyrym hösty grod s'łotaryhła feleşt?

– Dos ej à zyta öernung – ziöet der nahtwahter – Güter mügja.

– Wos hást dos?

– Dos hást, måj łotaryhła cy feleša. Güter öwyt.

Do cund'a's wejder o.
 – Än fyrym hösty zy wejder ufs nojy ogycunda?
 – Dos ej ä zyta öernung – ziöet der nahtwahter ufs nojy.
 – Dos ferštej yh ny – ziöet der kliny Fjyšt.
 – Dö ej ju nist ny cym ferštejn – ziöet der nahtwahter –
 Ä öernung ej ä öernung. Güter mügja.
 Än'a hot s'lotaryhła feloša.
 Nö dam wöšt'ä jum dy stjyn myt äm ruta snüptihła.
 – Yhy ho ä strášnikjy at. Ämöł wiöe zy ju fernynftik. Yhy
 cund s'lotaryhła s'mügjys o än yh feloš zy s'öwyts. S'lecty fum
 tag hot yh fräj än s'lecty fur naht kund yh słöfa...
 – Wos ej fu derzynt yr öernung andyšt gywiöda?
 – Dy öernung ej ny andyšt gywiöda – ziöet der nahtwahter
 – Dos ej ju di kistiöeryj! Dy planet füng o idys jür byhenderer
 cy dryn, än dy öernung ej äzu gyblejn.
 – Än? – ziöet der Kliny Fjyšt.
 – Än eta maht zy idy minüt ä rod, yhy kon äni ä sekund ny
 rün. Yhy dry mih ämöł y är minüt.
 – Dos ej fäjñ! Ä tag toüyt by djyr ä minüt!
 – Dos ej ny fäjñ – ziöet der nahtwahter – Wjyr kuza sun
 cyzoma ä mönda lang.
 – Ä mönda?
 – Ju, füt. Dresik minüta. Dresik tag! Güter öwyt.
 Än'a cund sun s'lotaryhła wejder o.
 Der Kliny Fjyšt zoh'um byr at cü. Ä hot gan dan nahtwahter,
 wo'a zu praw zäj öernung öüswejuwt. Ä gydöht fun
 zunaundergeng, wi'a'a zoüwer jyšter cügyšoüt hot, wi'a zen
 šymuł cöwt. Ä wułd y zem fräjñd hylfa:
 – Wästy... yhy wäs ä mytuł, wi dy rün konst, wen dy nok
 wylst...
 – Yhy wyl inda – ziöet der nahtwahter.



Bo må kon zåjn praw ån fouł uf åmöł.

Der Kliny Fjyšt kuzt weter:

– Daj planet ej åzu klin, do dy dråj möł śrąjtst ån dy gejt zy diöh. Dy müst nok gynüg åmafik gejn, do dy inda ufer zun blåjst. Wen dy rün wyłst, do gejsty gywynłik... ån der tag toüyť zu łang, wi dy wyłst.

– Dos ej ju ny ekstra gyśåjt – ziöet der nahtwahter – Bo yh łiw å śłöf.

– No do dos ej ony zin – ziöet der Kliny Fjyšt.

– S'ej ony zin. – ziöet der nahtwahter – Güter mügja.

Do feloš'å wejder s'łotaryhła.

Jen – ziöet der Kliny Fjyšt, wi'å weter rázt –Wjyn dy oła ander fjyr nist hon, der Kyng, der Pyfuł, der Łoper ån der Koüfmon. Oder dos ej der åncikjy, wo mer ny ej łahawat. Fylåjht diöh dos, do'å denkt fu andyn zaha wi fu zejz zoüwer.

Å höť åmöł myť bydoüyn derzyťt ån'å medytjyt nö:

„Jer wje zåjn dar åny, fu wyła yh mer å gyśpon het gymaht. Oder zåj planet ej fjy dy wür zjyr klin. Dö ej kå płoc fjyr yns cwej.”

Myť wos zih der Kliny Fjyšt ny wułd łön kena: å grån y dar gyzánta planet ånöť, ym måsta diöh di toüzyťfjyrhundyťfjycik zunaundergeng y fjyråncwencik śtunda!

XV

DY ZÄHSTY PLANET wiöe can möl gryser. Diöt lawt ä ölder klop, wo'ä ogriöemnikjy bihla šraw.

– Zejh jok. Dö kymt ä öüsmytuŕ! – ziöet'ä, wi'ä ä Klina Fjyšta derzoh.

Der Kliny Fjyšt floët zih uf än tejš nejder än'ä rüt äbysla. Ä hot šun ä laŋga wäg hynder zejh gyhot!

– Fu wu kymsty – wuŕd wysa der öldy klop.

– Wosfer ä gröw bihla ej dos? – ziöet der Kliny Fjyšt – Wos mahter dö?

– Yhy bej ä Geografer – ziöet der öldy klop.

– Wos ej dos, ä geografer?

– Dos ej ä gyljyter, wo öly mjer, flys, štytyn, gybjygja än wistäja kent.

– Dos ej ju interesäntyš – ziöet der Kliny Fjyšt – Dos ej endlik ä würik byrűf. Ä zoh uf dy planet fum Geografer. Ä hot nö ni kä zyty hypišy planet gyzan.

– Zy ej ju zjyr šejn, ojer planet. Gyt's dö öü oceana?

– Dos wäs yh ny – ziöet der Geografer.

– Ah – (der Kliny Fjyšt wiöe ferziöet) – Än gybjygja?

– Dos kon yh ju öü ny wysa. – ziöet der Geografer.

– Än štytyn än flys än wistäja?

– Dos kon yh ju öü ny wysa. – ziöet der Geografer.

– Oder jyr zäjt füt oder ä geografer!

– Dos ej wü. – ziöet der Geografer – Oder yhy bej kä öüsmytuŕ. Mjyr faŕa d y öüsmytuŕyn zjyr. Der geografer gejt kä štytyn, flys, täjhja, mjer än wistäja rähyn. Der geografer ej



cy wihtik, do'ä zo diöh dy weht štrapecjyn. Ä gejt fu zem bjüro ni ny roüs. Oder ä nymt uf dy oüsmytułyn. Ä fret zy diöh än'ä šräjwť jyr gydanka uf. Än wen's'ä jyr gydanka wažnik dynkja, to nymt zih der geografer cyr karakterfüšnan fum oüsmytułer.

– Fyrym?

– Wał ä oüsmytułer, wo łöügjyt, ä rofoł diöh dy geografyj-bihła cybráta kon. Oü zu wi ä oüsmytułer, wo jum gan oüstrynkt.

– Fyrym? – fret der Kliny Fjyšt.

– Bo dy łopyn zan cwejfähtik. Der geografer wje cwe gybjygja ufcähułn, wu's nok äs go.

– Yhy ken imanda – ziöet der Klíny Fjyšt – Wo’á á sláhter oüsmytufer wje zájñ.

– S’kon mejglik zájñ. Wen oder der karakter fu ám oüsmytufer oüz güt derfüst wjyd, do kon má zen oüsgymytufta płoc derfüsa.

– Gejt má’s oóüñ?

– Ná. Dos wje zájñ cy śwjer. Oder fu ám oüsmytufer wył má, do’á bywájza mytbrengt. Wen’á cym bájšpil á grus gybjyg oüsgymytuft hót, ferlangt má, do’á grusy stán wájzt.

Do tüs zih der Geografer endlík rjyn...

– Oder dü kymst ju fur wełt! Dy byst á oüsmytufer! Dy wyst mer dáj planet byśrájwa!

Wi der Geografer šun zen rájster ufgymaht hot, sláf á záj blájstift o.Cyderjyšt šrájwť má dy gyšihta fu ám oüsmytufer myt ám blájstift. Zy wan špyter mytum inkoüst ferbesyt, wen der oüsmytufer bywájza mytbrengt.

– Áñ? – fret der Geografer.

– O! By mjyr dyham – ziöet der Klíny Fjyšt – Ys’s ny ázu interesántyś, s’ej ju zjyr klin. Yhy ho dráj wulkana. Cwej tjyhta án án felošán. Oder má kon ni ny wysa.

– Má kon ni ny wysa – ziöet der Geografer.

– Yhy ho á blímłá.

– Wjyr šrájwa ká blímłá ny uf – ziöet der Geografer.

– Fyrym ny? Zy zájñ s’šynsty!

– Wájł dy blímłá ferhejnłik zájñ.

– Wos hást dos „ferhejnłik”?

– Dy geografyjbihta – ziöet der Geografer – Zájñ dy watsta fu ołá bihta. Zy wada ni ny ołd. S’gyśjyt ju zjyr wing, do á gybjyg zih wje cōwa. S’gyśjyt ju oü wing, do á ocean oüstroügt. Wjyr šrájwa nok ywikjy zaha uf.

– Oder dy štyłá wulkana kyna ju füt tjyht wada –

underbroh'um der Kliny Fjyšt – Vos häst dos „ferhejnlik“?

– Op wulkana štył zājn oba ny, ys's fjyr yns giöeräs. – ziöet der Geografer – Wo yns interesjyt, ej s'gybjyg. Dos wjyd ny andyšt.

– Oder vos häst dos „ferhejnlik“ – ziöet wejder der Kliny Fjyšt, wo'à y zem ława ni kà frög ny uffis, wen'à zy šun ufgyšteht hot.

– S'häst, do's „bałd ferhejngejn myht“.

– Myht à błimła bałd ferhejngejn?

– Fråfik.

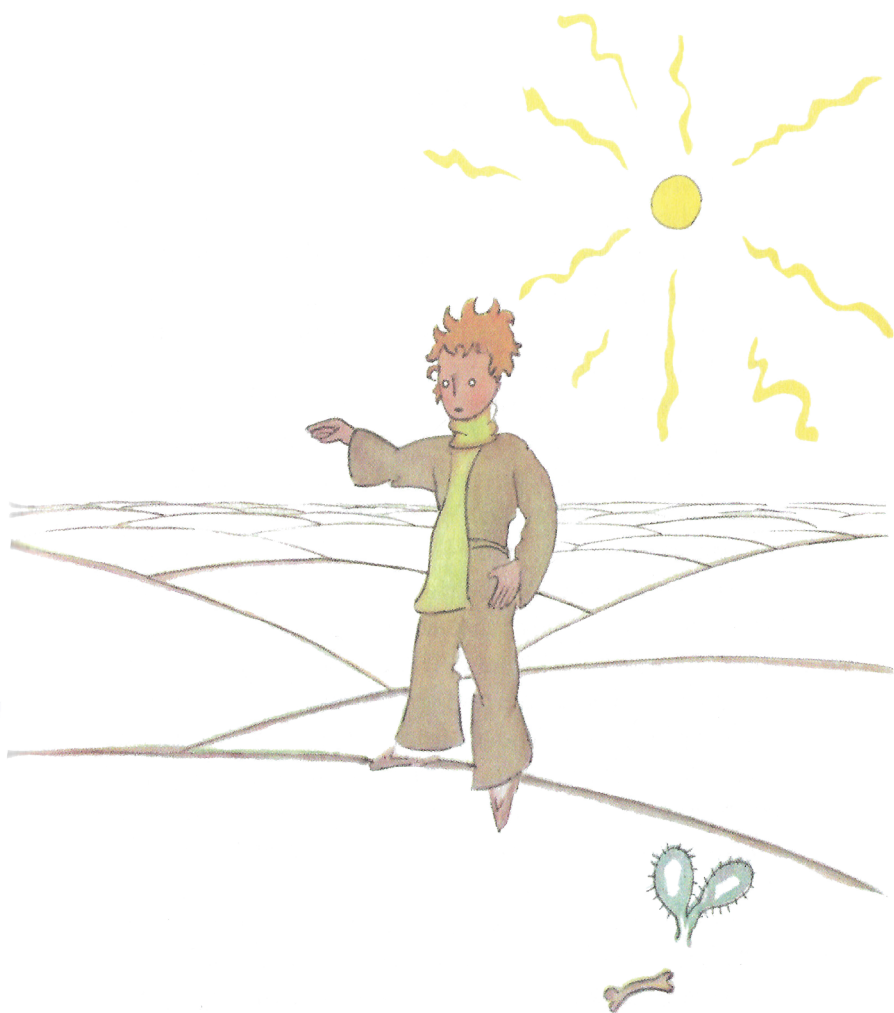
– Māj błimła ej ferhejnlik – ziöet der Kliny Fjyšt cy zejħ zoüwer – Ān ejs hōt nok fjyr djenyn, do's zih zo fur weht bywjen. Ān yħ łis's āłān dyham zājn.

Dos möł hōt'à s'łād s'jyšty möł byrūt. Oder à hiłd kürāž:

– Vos röter mer, vos zuł yħ byzihja? – fret'à.

– Dy planet Ad – ziöet'um der Geografer cyryk – Zy štejt ju ym zoc.

Ān der Kliny Fjyšt ging weter ān'à dōht fu zem błimła.



XVI

ÁZU WIÖE DY zejwdy planet dy Ad.

Dy Ad ej ká gywynlíkjy planet ny. S'gyt diöt hundyt álf kyngja (má djef fun kyngja y Afryk ju ny fergasa), zejwa toüzyt geografyn, noünhundyttoüzyt kouüfloüt, zejwáňhołp milon łopyn án drájhundyt álf milon pyfułn, ołys cyzoma yma cwe milárda grusy łóüt.

Do'h'üh zo dy grys fur Ad fürten, wyl yh'üh ziöen, do's wál zy s'liht hon derfunda, diöfta zy hon á armyj fu fýrhundyt cwejäňzähcikoüzyt fynfhundyt álf nahtwahtyn uf oła zähs grusynzułn.

Fu wájtum, hot's á fájna efekt gan. S'wymułn fu dar armyj wiöe orgánizjyt wi y ám operbalet. Cyderjýst kóma dy nahtwahtyn fu Noüzeland án Oüstrálijen. Wi zy sun jyr łotaryhła hota ogycunda, gingja zy şöfa. Dy ander tancgráca derwejuwłta dy nahtwahtyn fu Xina án Syberyj. Oü zej hon zih hynder bejn hejngyltet. Nö dam go's dy nahtwahtyn fu Rüsland án Indja. Nöhta dy fu Afryk án Yłrop. Nöhta di fu Mytag-Ameryk. Nöhta di fu Hołwanaht-Ameryk. Án zy jerta zih nymer ny y dar öernung, wi zy zih ánöhpójawjáta. Dos wiöe ju öetik.

Nok dar fumłotaryhła ym Nordpol án záj kameröd fumłotaryhła ym Zidpol hon yr foüłyt án nistmaha gylawt. Zy hon ju nok cwe jür ufs jür gyat.

XVII

WEN MÀ UF àn gyśájta oüskuma wyt, łöügjyt mà oü by dam miöehysmöl. Yhy wiöe ju ny ganc gyhałda, wi'h'üh fun nahtwahtyn dercyłt. Yhy kynd y oła, wo zy dy ynzer planet ny kena, zej wełyś fürstela. Dy łöüt djefa hon ok wing płoc ufer Ad. Wen dy cwej milàrd łöüt, wo zy uf dar Ad ława, zih àbysła cyzomadrengja wjyn, wi uf àr müzik, do wjyn zy y à płon nàjkyna, wo'à cwencik mājłn łang àn cwencik mājłn brát wje zàjn. Mà wje dy gancy łöütsoft ufum klinsta ynzul y Pacifik cyzomadrengja kynà.

Fràlik, do dy grusa łöüt wan's ju ny gliöen. Zy nama'à cü, do zy hefa płoc djefa hon. Zy hon zih fjyr zu wihtik wi dy baobaba. Ma djiyft'à cüröta, do zy zuwos rähyn. Zy łiwa dy cifyn, dos wyt'à gyfoła. Oder jyr zułt ojer cajt uf zyty ibnan ny cübrengja. S'höt ju kà zin. Gliöet mer že.

Wi der Kliny Fjyšt uf dy Ad kom, scüdat'à, do'à nimanda ny derzoh. À hot šun strah, do'à uf à šłàhty planet gyfiöen kom, wi zih à šlyng yr möndafiöerw ejwum zand rüt.

- Güter öwyt – ziöet der Kliny Fjyšt mił.
- Güter öwyt – ziöet dy yter.
- Uf wyły planet ho yhy gytrofa? – fret der Kliny Fjyšt.
- Uf dy Ad, y Afryk – ziöet dy yter.
- Oh! Gyt's nimandaufer Ad?
- Dö ej dy wistàj. S'zàjn kà łöüt ufer wistàj ny. Dy Ad ej grus. – ziöet dy yter.

Der Kliny Fjyšt floct zih uf à štàn nejder àn'à šöüt ufa hymuł:

- Yh fre mih – ziöet'à – Op dy štam šàjnn, do ider zen àgjan

ämöl wejderfynda kon. Šoü der o uf mäj planet, zy blajt ju grod ejwer yns štejn... oder zy ej ju zjyr wajt!

– Zy ej šejn – ziöet dy yter – Cy wos bysty dö kuma?

– Yh ho umštend myt äm blimla – ziöet der Kliny Fjyšt.

– Äh! – ziöet dy yter.

Än zej blyn štył zyca.

– Wu zäjn dy łoüt? – füng der Kliny Fjyšt wejder o cy kuza

– S’ej ju ałanik ufer wistaj.

– Oü undyn łoüt ys’s ałanik – ziöet dy yter.

Der Kliny Fjyšt šoüt’er łangy cajt cü.

– Dy byst ju ä łahawat fi – ziöet’a endlik – Fyngjergröp.

– Oder yhy ho mejer maht wi der fyngjer fu äm kyngja. – ziöet dy yter.

Der Kliny Fjyšt łahrt cü.

– Dy höst ju ny hefa maht... Dy höst ju äni ká fis...

Dy konst ju äni ny rymräza.

– Yhy kon dih weter brengja wi ä šejf – ziöet dy yter.

Zy šlung zih ym Klina Fjyšta’s knyhuł wi ä gyłdera pulswermer.

– Wan yh ok byrjy, dan ga’h y dar ad cyryk, fu wyłer’a roüskuma ej. – ziöet zy nö – Oder dü byst ràn, dy byst fu äm štam kuma...

Der Kliny Fjyšt mält zih ny.

– Mjyr ys’s łäd ym dejh, uf dar Ad fum granit, bo dy byst zu šwähüšik. Yhy kon der ämöl hylfa, wen’s der łäd ym däj planet ej. Yh kon...

– Oh! Yhy ho’s zjyr güt bygryfa. – ziöet der Kliny Fjyšt – Oder fyrym kuzty byštenik wi hiöetgybräh?

– Yhy ku uf zy oły.

Än zej blyn štył zyca.



XVIII

DER KLINY FJYŠT štrápecjyt dy wistáj diöh án'á bygánt nok y ám bľimľa. Á bľimľa myt dráj bľitapľacľa, á šľiöegik bľimľa...

– Skiöekumt – ziöet der Kliny Fjyšt.

– Skiöekumt – ziöet s'bľimľa.

– Wu zájny dy ľöüt? – fret der Kliny Fjyšt fűrnym.

S'bľimľa zoh ámöľ á karawancug ferhejnkuma.

– Dy ľöüt? S'zájny, dynkt's mih, záhš oba zejwa. Yhy zoh zy á piöer jűr y dam. Oder á kon ju ny wysa, wu mả zy kon fynda. Der wynd wyt cy rym. Zy hon kả wűcuľn, dos ferhyndyt'ả zjyr.

– Güc noma – ziöet der Kliny Fjyšt.

– Güc noma – ziöet s'bľimľa.

XIX

DER KLINY FJYŠT štag uf à grus gybjyg. Dy àna gybjygja, wo'à wöst cy kena, wün dy drāj wulkan, di jum nok dy knija derkrigta. Àn à štyła wulkan nytikt'à oüz àn šymuł. – Fu àm zu huha gybjyg wi dos – ziöet'à cy zejħ zoüwer – kon y àm oügabłyk dy gancy planet àn dy gancy łoütšoft ošoün... – Oder à zoh ju nist mejer ny owi güt ogyštyfagrusštāncynk.

– Skiöekumt – ziöet'à mił.

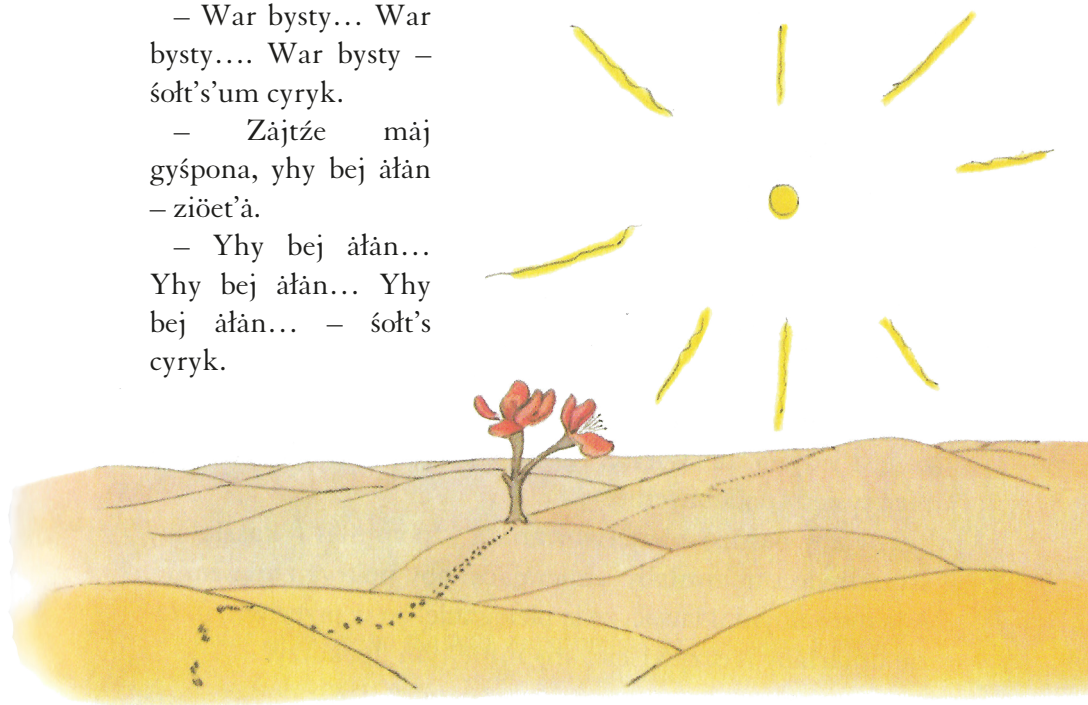
– Skiöekumt... skiöekumt...skiöekumt... – šolt's'um cyryk.

– War bysty? –fret der Kliny Fjyšt.

– War bysty... War bysty.... War bysty – šolt's'um cyryk.

– Zajtze māj gyšpona, yhy bej àłān – ziöet'à.

– Yhy bej àłān... Yhy bej àłān... Yhy bej àłān... – šolt's cyryk.



– Wosfer à śmjysnikjy planet – medytjyt’ à jum – ołys ej dyr, fuł fun gybjygyacynkja àn giöe gyzałca. Àn dy łöüt zàjn ju nist ny fantastycznik. Zy kuza dos ànöh, wo’ à’ à ziöet... Dyham hot yh à blimła: Ejs wiöe inda s’jyšty...

XX

ODER S’EJ GYŠAN, do der Kliny Fjyšt, nō dam wi’ à wiöe łang diöh zand, grusštàn àn śnej štrāpecjyt, kom’ à endłik ufa wāg.

Àn oły štrōsa fjyn cyn łöüt.

– Skiöekumt – ziöet’ à.

S’wiöe à gatła, àjgyblit myt ruza.

– Skiöekumt – ziöeta dy ruza.

Der Kliny Fjyšt obserwjyt zy. Zy zōha akurat zu oūs wi zāj Blimła.

– War zājter? – fret’ à zy scüdāt.

– Wer zājn ruza. – ziöeta dy ruza.

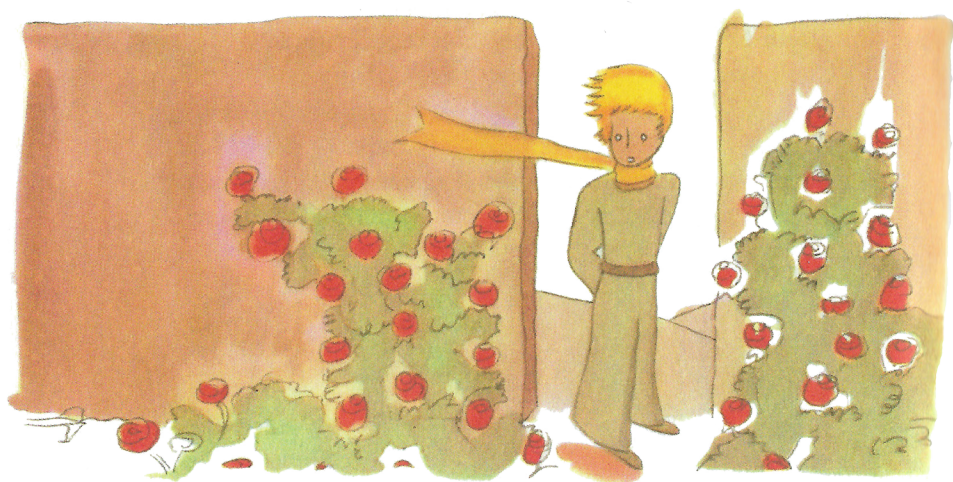
– À – ziöet der Kliny Fjyšt.

Do špūt’ à zih zjyr ungyłyklik. Zāj Blimła hōt’um dercyłt, do’s àłan zytys ufer wełt ej. Àn dö go’s fynf toūzyt zyty y àm gatła, wo zy oły ufys amsta.

– Ejs wje zih ju dercjyna – ziöet’ à – wen’s’ à dö wje zan... S’wje ju hefa hūsta àn zu maha, wis’s štarwa wje müsa, do’s zih ny zełd łōn oūsłaha. Àn yhy wje mih müsa hynderwājz ymys kymyn, bo zyst wje’s štarwa, nok mejh rocyzeca.

Do ziöet’ à nō: Mejh döuhts, do’h bej rājh myt àm àncikja Blimła, oder yh ho nok à gywynłikjy ruz. Zej àn māj drāj wulkana, di mer giöe s’kni ny derkrigja, fu dan àner fylājht uf





inda štýl blájt, dos maht fön mer kán grusa fjýsta... – à let zih
nejder ufs groz àn' à grán.

XXI

DO KOM UF àmöf der Föks.

– Skiökumt – ziöet der Föks.

– Skiökumt – ziöet der Klíny Fjýst fürnym cyryk, à zoh zih
ym, oder à kund ju nist ny derzan.

– Yhy bej dö – ziöet dy štým under àm epulboüm.

– War bysty? – fret der Klíny Fjýst – Dy byst ju zjyr šejn.

– Yhy bej à föks – ziöet der Föks.

– Kuže àn bawjá dih že myt mer – bot der Klíny Fjýst o –
Yhy bej àzu troürik...

– Yhy kon zih myt der ny bawjān – ziöet der Föks – Yhy bej ny com.

– Ä! Fercāj – ziöet der Kliny Fjyšt.

Wi'ā's šun küc diöhsüdjyt hot, ziöet'a nö cü:

– Vos häst dos „cyma”?

– Dü byst ny fu dö – ziöet der Föks – Vos höt dih dö gybröht?

– Yhy zih łöüt – ziöet der Kliny Fjyšt – vos häst dos „cyma”?

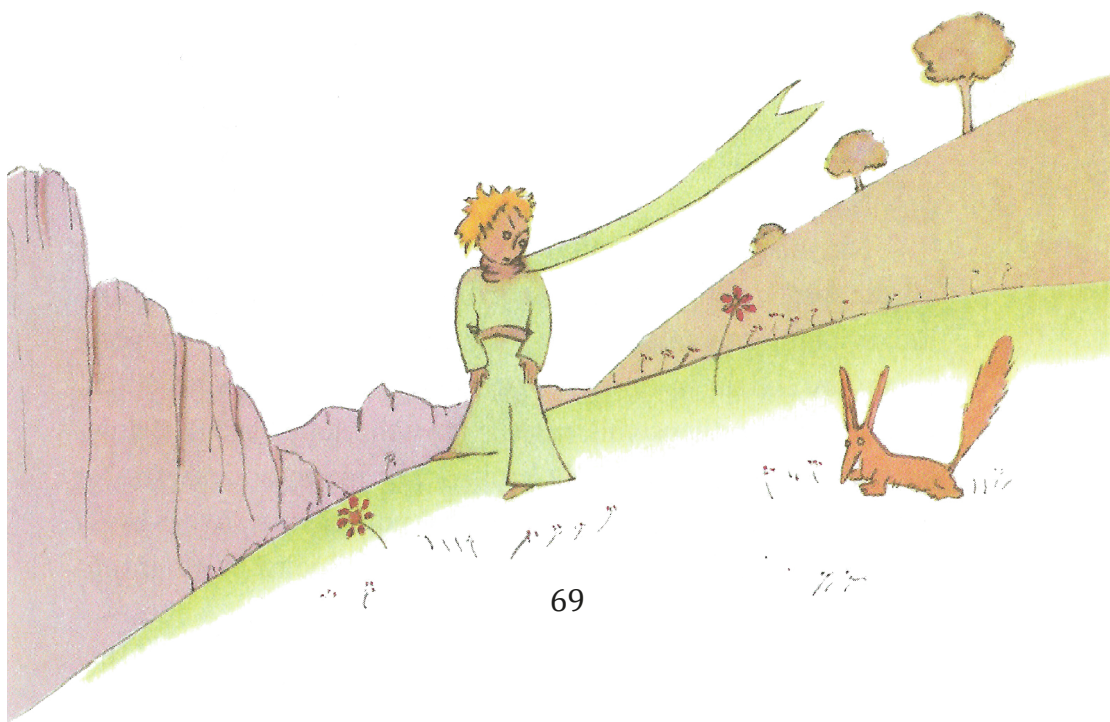
– Dy łöüt – ziöet der Föks – zy hon s'gywer ān zy jöen. Dos ej ju štymplik! Zy hałda öü hinyn. Dos ej jyr āncik gyšeft. Zihsty hinyn?

– Nā – ziöet der Kliny Fjyšt – Yhy zih gyšpona. Vos häst dos „cyma”?

– Dos blājt ju hefa möł ferzan – ziöet der Föks – Dos häst „troü āner myt andum wada...”

– Troü wada?

– Frāłik – ziöet der Föks – Dü byst ju fjyr mejh jok ā kliner būw, ā kliner būw wi hundyt toüzyt ander kliny būwa. Yhy



djef dejh ny hon. Än dü djefst mejh öü ny hon. Yhy bej ju fjyr dejh jok ä föks fun hundyt töüzyt föksa. Oder wen dy mih cymst, do wawer yns äner ä andyn djefa hon. Dü wjydst fjyr mejh ju bisäncikufer ganca weßt. Än yhy wad fjyr dejh bisäncik ufer ganca weßt.

– Yhy ku uf dos stüfawäjz – ziöet der Kliny Fjyßt – Do s’ej ä Błimła... yh medytjy, ejs höt mih com gymaht.

– S’kon ju mejglik zäjñ – ziöet der Föks – Ufer Ad kynwer ołys mejglikjy öüsmytułñ.

– O! Dos ej ju ny ufer Ad – ziöet der Kliny Fjyßt.

Ä Föks hot dos ejwernuma:

– Uf är andyn planet?

– Ju.

– Gyt’s uf dar planet jegjyn?

– Nā.

– Dos ej interesäntyś! Äñ hinyñ?

– Nā

– Nist kon ny zäjñ idealnik – derzyft der Föks.

Oder ä kom cyryk uf dos, wo’ä hot ym hiöet ejer:

– Māj ława ej bang. Yhy jiöe hinyñ, ä dy łöün jiöen mejh. Oły hinyñ amsa ufnander än oły łöüt zäjñ änik. Dos ej mer äbysła bang. Oder wen dy mih cymst, wjyd zih māj ława öüsgyhätyn wi dy zun. Yhy wa s’gyrośuł fum śrājta fun andyn underśājda łjyn. Oły ander grāca jiöen mih y māj jam. Dāj grāca wan mih wi müzik fu mer jam roüsrüfa. Äñ śöü der o! Zisty dy wāsafäldyn? Yhy as ká brut. Der wäs ej mer nistnycik. Dy wāsafäldyn brengja mer nist ny ys hiöet. Äñ dos ej ju troürik! Oder dü höst gylđera łöda. Wi wunderśejñ wyt dos zäjñ, wen dy mih wyst hon gycymt! Der gylđera wäs wyt mer ys hiöet gydanka fu djyr brengja. Äñ yh wa s’gyrośuł fum wynd ym wäs łiw hon...

Do bla der Föks stýł zyca án'á zoh ym Klina Fjýsta lang cü.
 – Byt šejn, mah mih com – ziöet'á.
 – Dos wje'h ju gan maha – ziöet'um der Kliny Fjýst cyryk –
 oder yhy ho ju ny hefa cajt. Yhy mü ju gyšpona fynda án hefa
 zaha łyn.
 – Må bygrajt nok zaha, wo må com maht – ziöet der föks
 – Dy łöüt hon ju mej ká cajt ny, zih myt yhta bykant cy maha.
 Zy kiöefa ju yn gywełn ołys fjetik aj. Wał's ju oder ká gywełn
 myta gyšpona ny gyt, hon dy łöüt mej ká gyšpona. Wen dy
 á gyšpon wyłst hon, do mah mejh com!
 – Vos zuł yh maha?
 – Dy müst ju zajn gydyłdik. – ziöet'um der föks cyryk – dy
 wyst dih eta cy mjyr ufum groz cüflecja, do dy dih nok abyśła
 ohöst fu mjyr. Yhy wa wa uf dih şöha án dü wyst stýł zyca.
 Špröh dos ej á grusy kwał fun jerana. Oder ida tag fleć dih že
 abyśła nynder cü...
 Do kom ufa andyn tag der Kliny Fjýst wejder.
 – S'het ju beser gywast, wen dy hetst uf amöl myt mjyr kuma
 – ziöet der Föks – Wen dy cym bájšpil ym fjyr nömytags wjest
 kuma, to kon yh šun ym dráj ofanga, gyłklik cy zajn. Im
 mejer dy cajt ácükymt, y dam wad yh gyłklikjer. Ym fjyr
 wa'h mih šun derjyhta án unrüik wada: do derfynd yh á prájz
 fum gyłyk! Oder wen dy małajht-wen kymst, wa'h ju nymer
 ny wysa, wen māj hac by djyr zajn zo. Må djef tradycyja hon.
 – Vos ej á tradycyj?
 – Dos ej oü fergasa gywiöda – ziöet der Föks – Dos ej yhta,
 wo án tag fu am andyn andyšt maht, á štund fu ár andyn štund.
 Māj jegjyn cym bájšpil hon á tradycyj. Ym dunýstag tanca zy
 myta mākja fum diöf. Dunýstag ej diöh dos á fajner tag! Bo
 derzánk tjš yh ju bocum wājngiöeta dergejn. Wen dy jegjyn
 wjyn małajht-wen gejn tanca, to wje ider tag ázu nymlik zajn

àn yhy wje ni kà walantus ny hon.

Zu wiöd der Kliny Fjyßt mytum Föks com. Àn wi dy cajt fum odanka nynder kom:

– Àh – ziöet der Föks – Yhy mü grenn...

– Dy byst ju dos zoüwer şylik – ziöet der Kliny Fjyßt – Yhy wje ny weła, do's der ny wejwułt, oder dü wułdst fu mjyr, do'h dih mah com.

– Àzu ej dos – ziöet der Föks.

– Oder eta müsty grenn! – ziöet der Kliny Fjyßt.

– Àzu ej dos – ziöet der Föks.

– Àzu hösty ju nist ny gywuna!

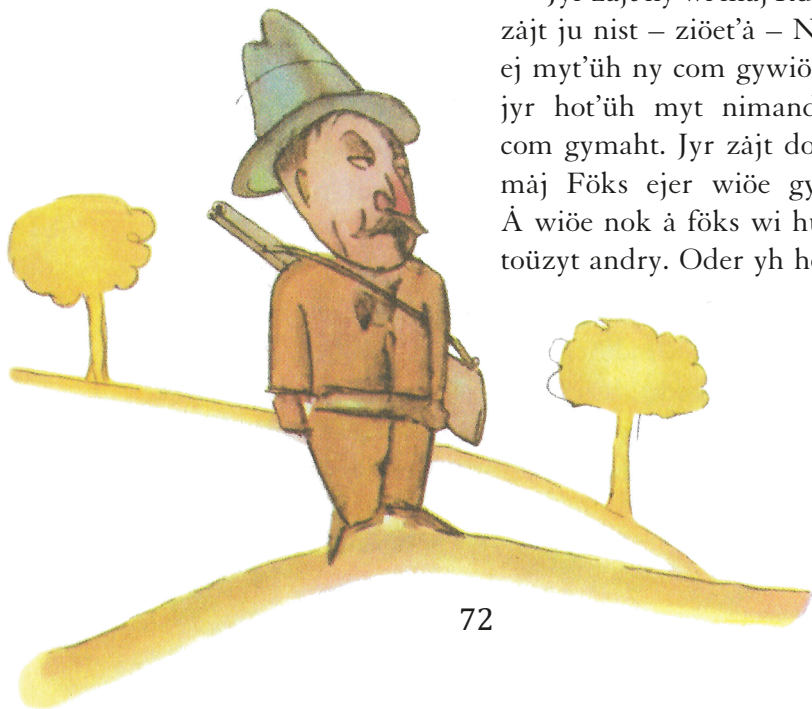
– Yhy ho gywuna – ziöet der Föks – Dy wásafiöerw.

À nöhta ziöet'à dercün:

– Gejze àn soü der že dy ruza wejder o. Dy wyst ju wysa, do daj Ruz ju dy ancikjy ej. Dü wyst ju cün mer cyrykkuma àn mjyr odanka àn yh wa der à gyhájmy kajt ziöen.

Der Kliny Fjyßt ging wejder yn ruza ácü.

– Jyr zajt ny wi māj Ruz, der zajt ju nist – ziöet'à – Nimyd ej myt'üh ny com gywiöda àn jyr hot'üh myt nimanda ny com gymaht. Jyr zajt dos, wo māj Föks ejer wiöe gywast. À wiöe nok à föks wi hundyt toüzyt andry. Oder yh ho'à cy





mem gyſpon gymaht än et ej'ä der äncikjy ufer welt.

Dos byſamt dy ruza ju fest.

– Jyr zäjť ſejn, oder ſiſiöegik – ziöet'ä nö – Fjyr jüh kon mã ny ſtarwa. Frälik, do äner, wo ferhejngejt, wo'ä mãj Ruz höť gyzan, kon zy fjyr äny fön'üh hon. Oder y zejh zoüwer ej zy hefa wihtikjer wi jyr oły, bo zej ej di, di yh undergoſa ho. Zej ej di, wo yh zy undys głoźkrigla ſteľť. Zej ej di, wo yh zy myť äm parawan bywjet. Zej ej di, wo yh zy byroüpt (ok cwü ľis yh zäjñ, do zy mulkjadrymuľñ wada). Äñ zej ej di, y wyľer yh cühüht, wi zy mer źwandľät oba zih tot oſpejľa oba oü miöehysmöl ſtyľ zos. Bo ejs ej mãj Ruz.

Do ging'ä cym Föks cyryk.

– Ław güt – ziöet'ä...

– Ław güt – ziöet der Föks. – Dö ej mãj gyhäjmy käjť. S'ej ju gywynľik: Güt zit mã nok mytum hac. Dos, wo ej wihtik, bľäjť fjy dy oüga ungyzan.

– Dos, wo ej wihtik, bľäjť fjy dy oüga ungyzan – ziöet'um der Kľiny Fjyſť äñöh, do'ä jum dos ym hiöet byheľť.

– Dy cäjť, wo dy zy y der Ruz höſť gan, di gyt y der Ruz zöfuľ zoc.

– Di cäjť, wo yh y mer ruz ho gan – ziöet'um der Kľiny Fjyſť äñöh, do'ä jum dos ym hiöet byheľť.

– Dy ľöüt hon di würyť fergaſa – ziöet der Föks – Oder dĵyr ys's ny derľiöet, zej cy fergaſa. Dü byſť y dam öbaht ſyľik, wo dy ogycymť höſť. Dy byſť y der Ruz öbaht ſyľik...

– Yhy bej y mer Ruz öbaht ſyľik... – ziöet'um der Kľiny Fjyſť äñöh, do'ä jum oü dos ym hiöet byheľť.



XXII

– SKIÖEKUMT – ZIÖET DER Kliny Fjyšt.
– Skiöekumt – ziöet der Štākjaājryhter.
– Wos mahsty dü? – fret der Kliny Fjyšt.
– Yhy cysortjy dy pasažjyn toūzytwājz – ziöet der Štākjaājryhter – Dy cyg, y wyła zy ráza, šyk yh âmöl ráhts, âmöl łynks.

Ān ā gyšwinddcug, wo šioēfliöeht ān brumt wi s’dunerwater, cyšotułt s’ājrythoūzła.

– Zy fjydyn zih – ziöet der Kliny Fjyšt – Wos zihja zy?

– Der banšofer wā’s zoüwer ny – ziöet der štākjaājryhter.

Do fü ā ander gyšwinddcugmytum krawal byliöeht ferhejn, ok dos möł uf ā ander ryhtnan.

– Zājn zy šun cyryk? – fret der Kliny Fjyšt...

– Dos zājn ny dinymłikja – ziöet der Štākjaājryhter – Dos ej ā toūs.

– Wün zy diöt ny cyfrejd, wu zy grod wün?

– Wer zājn ju nymery cyfrejd, wu wer zājn – ziöet der Štākjaājryhter.

Ān ā dryter cug fü myt krawal byliöeht ferhejn.

– Fiöen zy y dan jyšta pasažjyn ānöh? – fret der Kliny Fjyšt.

– Zy fiöen y nist ny ānöh – ziöet der Štākjaājryhter. – Zy šłöfa nok ājnum oba zy gann nok. Nok dy kyndyn štusa jyr noza cyn fanstyn roüs.

– Jok dy kyndyn wysa, wo zy zihja – ziöet der Kliny Fjyßt –
Zy gan jyr cajt y am taklaan ejs hon zy ym zoc, an wen ma's'a
wagnymt, grenn zy...

– Zej hon gylyk – ziöet der Stakjaajryhter

XXIII

– SKIÖEKUMT – ZIÖET DER Kliny Fjyßt.

– Skiöekumt – ziöet der Handuļmon.

S'wiöe a handuļmon, wo'a priöeškja kām düst hōt ferkoüft.
Mā šlūng an zyta priöešek uf a woh an mā hot šun mej ny diöft
trynkja.

– Fyrym handuļsty myt dam? – ziöet der Kliny Fjyßt?

– Myt dam kon'a hefa cajt špiöen – ziöet der Handuļmon –
Dy gyliöeta hon's ufgyrähjyt. Mā kon drājānfunfcik minüta
yr woh ājšpiöen.

– An wos maht mā myt dan drājānfunfcik minüta?

– Mā maht myt dam wo'a wył...

– Yhy wje... –ziöet der Kliny Fjyßt cy zejħ zoüwer – Wen
yh mer wje hon drājānfunfcik minüta deršpiöet, wje'h mer
kyna āmalüşü cy am būn gejn...

XXIV

S'WIOE UFA AHTA tag nö mem foł ufer wistáj, wi'h dy gyšihta fum Handuľmon gyhüt ho än s'lecty wosertropła fu mem fürröt oüsgytrunka hot:

– Ä! – ziöet yh cym Klina Fjyšta – Dáj gydanka zäjñ ju zjyr šejñ, oder māj eroplön ej nö ny geryht gywiöda, yhy ho ju mej nist ny cy trynkja än yh wje ju zäjñ zjyr fruľ, wen yh mer wje kynä amalüšü cy äm bün gejn!

– Māj gyšpon, der Föks – ziöet'ä cün mer...

– Māj klin menčła, s'gyt ju kån Föks mej ny!

– Fyrym?

– Wäl's yns derdjyšjyt.

Ä ferštind ju māj argumenta ny, ä ziöet mer cyryk:

– S'ej güt än gyšpon cy hon, öü wen'ä štarwa mü. Yhy bej fruľ, do'h än Föks öüz gyšpon ho...

“Ä derwäs dy groüzlikkájt ny – ziöet yh mer – Ä hyngjyt ny äni djyšjyt ny. Äbyselücü zunašajn ej oľys, wo'ä djef hon...”

Do zoh'ä mer cü än'ä ziöet mer uf men gydanka cyryk:

– Mejh djyšjyt's ju öü... Zihwer än bün...

Yhy šytuľt myta henda ony höfnan, bo s'hot ju kån zin, cüfelik än bün yr wájta wistáj cy zihja. Oder wjyr nöma yns än wer gingja.

Wi wer zu štundaľang cyzoma wandyta, hot's zih byfynstyt än dy štam fünga o cy šäjnn. Yhy bytraht zy wi y äm troüm, s'djšjyt mih zu, do's mih ejwerfrü. Dy wjytyn fum Klina Fjyšta tancta mer ym ferštanď rym:

– Do djyšjyt's dih öü? – fret yh.

Oder ä ziöet mer uf dos ny cyryk. Ä ziöet gywynřik:

– S'woser kon öü s'hac řyndyn...

Yhy kund uf dy bydajtnan fu dan wjytyn ny kuma, oder yhy mält mih ny... Yhy wöst, do mä'a mej ny tūs fren.

Ä wiöe äjgykämät. Ä floót zih nejder. Yhy floót mih ju dernawa. Nö am wäjla ziöet'a:

– Dy štam zäjn šejn, diöh ä blimla, wo wy's ny zan...

Yhy ziöet „frälik” än bytraht dy fałda fum zand ym möndašajn.

– Dy wistäj ej šejn – ziöet'a dercün...

Än dos wiöe wirklih wūr. Yhy ho dy wistäj inda tiw gyhot. Mäzyct uf am šjyghejwuł. Mä zit ju nist ny. Mä hjyt ju nist ny. Oder yhta hieht füt yr štył...

– S'maht dy wistäj šejn – ziöet der Kliny Fjyšt – Do zy jynta än bün hejnlet...

Mejh hot's wunder, gylik hot yh s'gyhájmy zandfoühta bygryfa. Wi'h ä büw wiöe, ławt yh y ár ołda hyt, än ä wundermjer hot dercyłt, do's ä šac diöt byhakt wiöe. Frälik, do nimyd dan šac ny kund ufzihja oba göe's cy priöebjyn.



Oder di wundermjer hôt di hyt byrûfa. Mâj hyt hot à gyhâjmy kâjt y jym hac hejngyfet...

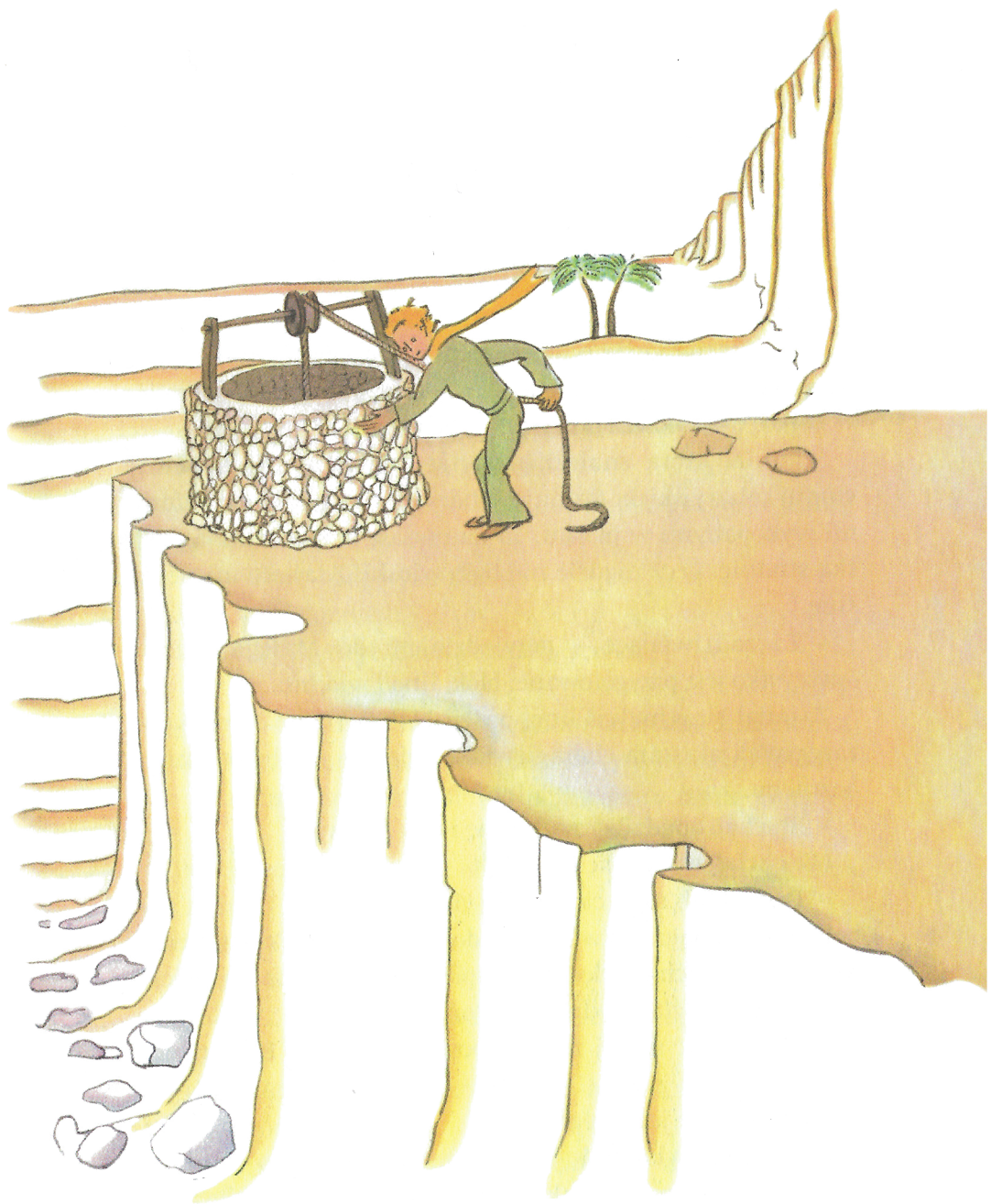
– Ju – ziöet yh cym Klina Fjyšta – Op's dy hyt, dy ştam oba dy wistâj ej, wos zy şejn maht, ej ungyzan!

– Yhy bej fru! – ziöet'à – Do dy giöe zu wi mâj Föks medytjyst.

Wi's à Klina Fjyšta der şlöf nom, nom yh'à uf mâj henda ân yh ging weter. Yhy wiöe byrüt. Mejh doüht's, do'h trüg à hâklikja şac. Mejh doüht's, wi wen's nist hâklikjerysufer Ad ny wje gan. Ym liht fum möndaşajn bytraht yh zâj blâhy ştjyn, zâj cügymahta oüga ân zâj gydryta löda, wo zy ym wynd fürgâta ân'à ziöet mer: „wo yh dö za, ej jok à şyht. Dos würikjy ej ungyzan...”

Zâj âbyselücü ufgymahta şypa wyza mer à klin låhu!n. Yhy ziöet mer nö: „Wo mih âzu zjyr y dam şlyfnikja Fjyšta byrjyt, ej zâj trâj cy zem Blim!a, s'ej der öebrozt fu âr ruz, wo'à diöhlöeht wi s'fojela y âr lamp, oü wen'à şlyft...” Do şân'à mer nö hâklikjer cy zâjn. Mâ djef uf dy lamp öbaht gan, bo à wyndişy broüt kon zy feleşa...

Ân wi'h ging, kom yh ym mûgjafri y âm bün âcü.



XXV

– DY ŁOÜT – ZIÖET der Klíny Fjyšt – Fiöen yn gyświndcyg, oder zy wysa ny, wun zy weła. Zy dercjyna zih àn zy dryn zih ju rym.

Àn'à ziöet dercün:

– Dos ej dos mi ny wat...

Der bün, kà wyłum wer wün derkuma, wiöe ny ázu wi dy ander bjyn fur Sahar. Dy bjyn yr Sahar zàjn nok łehjyn, oüsgyhakt ym zand. Dar sóüt oüs wi à gywynfikjer bün y àm diöf. Oder dö go's kà diöf, àn mejh doüht's, do'h triöemt.

– S'ej ju wyndelik – ziöet yh cym Klina Fjyšta – Ołys ej fjetik: dy śpył, s'amper àn dy śnür...

À łahrt, łis dy śnür àn dy śpył runderfoła. Àn dy śwengzuł kwićt wi à ołdy wyndmejł, wen der wynd hot łang gyśłöfa.

– Hjysty? – ziöet der Klíny Fjyšt – Wjyr wekja à bün uf àn'à zyngt...

Yhy wułd ny, do'à zih ejwermynikt:

– Łö mejh že dos maha – ziöet yh – S'ej ju fjyr dejh cy śwjer.

Àmałik cug yh s'amper bocum rand fum bün. Yhy śteft's głajh. Y men ün hüt yh nö s'łid fur śwengzuł kłyngja àn ym cypłócyta woser zoh yh dy zun cytyn.

– Mejh djyśjyt dos woser – ziöet der Klíny Fjyšt – Łö mih trynkja...

Àn yh bygráf, wo'à gyzüht hot!

Yhy hüw s'amper cy zen łypa uf. À trunk myt cügymahta oüga. S'wiöe wi à háltag. Dos woser wiöe hefa mejer owi à trunk. S'wiöe oüsgykwuła fum füsgang undyn śtam, fum

wyndzyngja, gybün fur at fu men henda. S'lyndyt s'hac wi à gyßenk. Wi'h nö büw wiöe, wün dos dy lïhtla ym krisboüm, dy müzik fur pâstüskjamas àn dy gyhaðdakajt fum lãhuñ, wo zy à würikja glanc fun wãjnahtagyßenkja mahta, wo yh zy krigt.

– Dy löüt by djyr – ziöet der Kliny Fjyßt – Hon fynf toüzyt ruza y àm gatla... àn füt kuma zy ny uf dos, wo zy zihja...

– Zy kuma uf dos ny – ziöet yh cyryk...

– Àn füt wjyn zu kyn a y àr ruz oba y àm şlung woser uf dos kuma...

– Àzu ej dos. – ziöet yh cyryk.

Àn der Kliny Fjyßt ziöet cy dam:

– Oder dy öüga zãjn blynd. Mã djef mytum hac zihja.

Yhy hot gytrunka. Yhy krigt ödum ufs nojy. Der zand hõt ym mügjafri à zyty fiöerw wi hung.

Yhy wiöe diöh di hungfiöerw gytyklik. Myt wos zuðd yh mih zügja...?

– Dy müst dãj ferhãsa derwejuwñ – ziöet der Kliny Fjyßt myt öbaht, wi'à zih cün mer cüfföct.

– Wosfer à ferhãsa?

– Dy wãst füt... à fraskiöb fjyr men barüs... Yhy bej öbaht şylik y dam blimla!

Yhy cug mãj gykrysuñ fum tiöerba roüs. Der Kliny Fjyßt zoh'um cü àn'à ziöet mer myt lãha:

– Dãj baobaba şöün öüz owi kroüthiöetla...

– Oh!

Yhy wiöe ju zjyr ştułc fu men baobaba!

– Dãj Föks... zãj ün... zy şöün àbysla öüs wi hjenyn... àn zy zãjn cy lãng!

Àn'à lãht wejder.

– Dy ferzist, klin mençla, do'h bocy dar cãjt nist andyştys ny

hot ufgymöht, wi än gyśłosa än ufgymahta boäyter.

– O! S’gejt – ziöet’ä – Dy kyndyn wysa’s...

Zu möht yh ä fraskiöb. Än mäj hac wiöe ferštiöert wi’h’äm go. -Dy štüdjyst cy maha yhta, wo yh ny wäs.

Oder ä ziöet mer ny cyryk. Ä ziöet:

– Wästy, mäj foł uf dy Ad... Mün ej dy roćnic fu dam...

Nö är poüz, ziöet’ä:

– Yhy kom dö ganc nönd gyflöga...

Än’ä wiöd rytlik.

Gük yh ny wöst, diöh wos, tot’s mer grod wyndelik wej. Do fül mer ä frög äj:

– Äzu dos ej ju ny cüfelik, do dy s’mügjys, wi’h der aht tag y dam bygânt, zu ganc älän, toüzyt mäjln fu äm bywönta land śpacjytst? Dy gingst diöt cyryk, wu dy gyflöga kuma wiöest?

Der Kliny Fjyšt wiöd wejder rytlik.

Än yhy ziöet unpewnik dercün:

– Fyläjht wiöe dos dy roćnic...?

Der Kliny Fjyšt wiöd nö ämöł rytlik. Ä hot nö nymer uf kä frög ny cyrykgyziöet, oder wen mä rytlik wjyd, do häst dos „ju”, cy ny?

– Ä – ziöet yh cünum – yhy fjet mih...

Oder ä ziöet füt rüik cyryk:

– Dy müst eta y dy at. Dy müst wejder cy der ماشین gejn. Yhy štej dö uf dejh hiöera. Kuže mün s’öwyts wejder...

Mejh höt dos ny gyštyłt. Yhy gydöht fum Föks. Mä djyft äbysła grenn, wen mä com wiöe gywiöda...

XXVI

BYM BÜN ŠTIND à oldy rujin fur stánmoüer. Wi'h ufa andyn tag s'öwyts fur at cyrykkom, zoh yh diöt fu wájtum men Klina Fjyšta flećja án záj fisa runderbimbułn. Án yh hüt'á ziöen:

– Dy gydenkst ju ny mej? – ziöet'á – S'wiöe ju ny ganc dö!

Unfercwájwułt hüt y zem cyrykziöen imyd cü, bo'á ziöet:

– Ju ju, dos ej dar tag, oder dos ej ny dar płoc...

Yhy ging ju kár wand weter. Mejh doüht's, do'h nimanda ny za áni ny hjy. Oder der Kliny Fjyšt ziöet wejder o:

– ...No fráłik. Wysty zan, wu māj špür ym zand ofyngt. Łejgže diöt uf mejh hiöera. Yhy wa ju hoüt s'öwyts diöt záj.

Wi'h cwencik metyn fur wand wiöe, zoh yh weter nist ny.

Nö ám wájła kuzt der Kliny Fjyšt wejder:

– Hösty á güty gejft? Bysty zyher, do'h ny wa łang łájda?

Yhy błá mytum šwjera hac štejn, oder yhy wöst weter nö, wo's zih hot.

– Gejže yta wág – ziöet'á... – Yhy wył ro!

Yhy zoh yr wand cü án yh šprung fest uf! Diöt wiöe á yter, kám Klina Fjyšta ufgyštrect, ány fu dan gała ytny, wo zy dejh kyna y dresik sekunda gycyłik maha. Yhy cug á pistöł fu mem tiöerba roüs án yh łüf cü. Oder by dam krawal, wo yh maht, zunk dy yter wi á oüsgydjerter woserštrima yn zand runder án ámáłik, myt ájzera gyrošuł, höt zy zih diöh dy stán diöhgyštyhja.

Grod uf dy cajt derkrigt yh dy wand án yh ho á Klina Fjyšta gyknyćt, á wiöe ju šnejwájs.

– Wosfer á kistiöeryj ej dos! Kuzty eta myta ytny!

Yhy ho ju fönüm zäj gyłdera hājčłatihła wāggynuma. Yhy ho jum dy śłyf bytriöest än cy trynkja gan. Oder yhy tüś'a ny weter fren. Å zoh uf mih myt ahtnan än'a łet zäj hand uf māj hałc. Yhy śpüt zäj hac kłopa wi fu am fygjeła ym kunän, wo's derśosa ej gywiöda. Å ziöet:

– Yh bej fruł, do dy höst gyfunda, wo y der māsın gyfałt höt. Dy konst ju eta yn ham cyrykkuma...

– Fu wun wāsty dos?

Yhy wułd'um grod fercyła, do'h y ider höfnan ātkän, ho y mer at postārčāt.

Å mält zih uf māj frög nist ny, oder ā ziöet cü:

– Oü yhy wa hoüt yn ham kuma...

Å nöht ājgydümjät:

– Dos ej ju hefa weter... hefa śwjener...

Yhy śpüt yhta ekstra gyśan. Yhy knyčt'a fest y men henda owi ā kynd, än's doüht mih füt, do'a mytum hiöet byfür y ā höł rofił, än yh kund'a ny bywjen derfjyr...

Å śoüt myt ahtnan ys wājty:

– Yhy ho den barüş. Än yh ho ā kosta fjy den barüş. Än yh ho ā fraskiöb...

Do łahułt'a ājgydümjät.

Yhy hiöert ā łangy cajt, wāl'a zih mejer än mejer derwjemt.

– Klin menčła, dü höst ju strah gyhot...

Frālık, do'a hot strah! Oder ā łeht ju łajhtüśík:

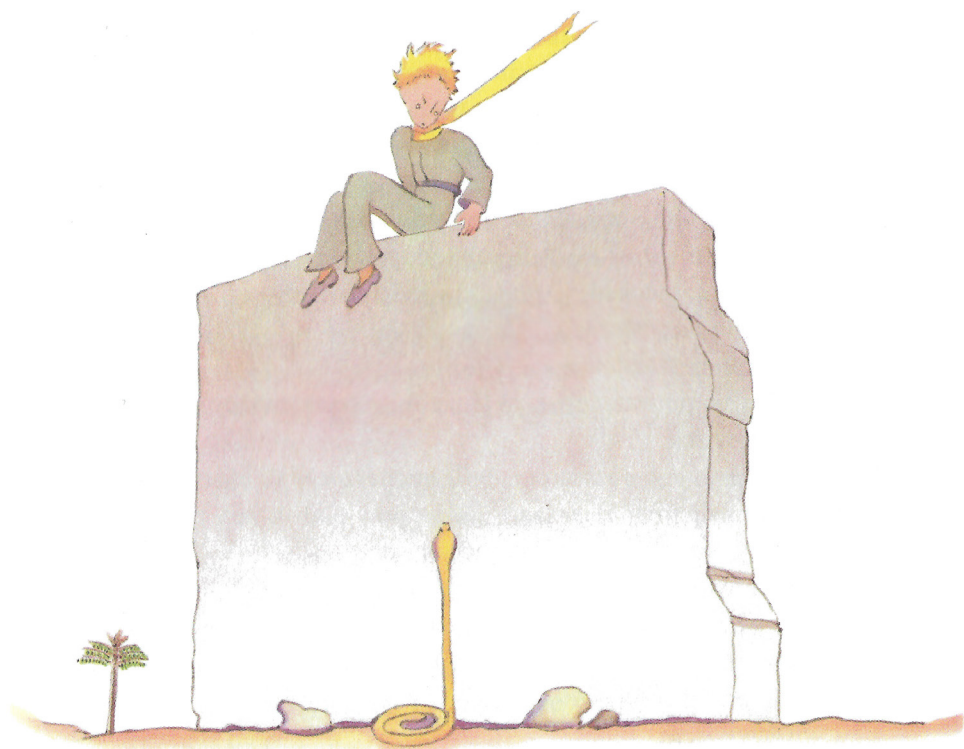
– Yhy wa hon nö mejer strah hoüt s'öwyts.

Wejder tot's mer bang, do's ufs gyśyk nist ny kon hylfa. Do'h dos łaha mej ny zo hjyn, yhy kund dan gydanka ny oüsštejn. Fjyr mejh wiöe dos wi ā būn ufer wistāj.

– Klin menčła, yh wył dih štājđ łaha hjyn.

Oder ā ziöet:

– Hoüt s'öwyts wyt's ā jür zājn gywast. Māj štam ej yta glājh



ejwum płoc, wu yh jes jür bej rogyfoła.

– Klin menćła, cy ej dos ny nok á bejzer troüm myt dar yter
án myt dam cüštyma mytum štam...

Oder á ziöet mer uf dos ju nist ny cyryk. Á ziöet:

– Wo ej wihtik, zit'á ny...

– Fråfik...

– S'ej wi mytum blimła. Wen dy á blimła höst gan, wo's uf
ám štam wönt, do ys's šejn, s'nahts ym hymuľ cücyzan. Oły
štam hon blimła.

– Fråfik...

– S'ej wi bym woser. Dos, do dy mer gost cy trynkja, wiöe wi
müzik, dy šwengzuľ ándy šnür... Dy gydenkst... s'wiöe güt.

– Fråfik...

– Dy wyst ju s'nahts yn štam cüzan. Máj štam ej cy klin, do'h
der'á wje kyna wájza. Ázu ys's beser. Máj štam wyt fjyr dejh
áner fu dan štam bláj. Ázu wysty y oła štam gan cüzan... Zy
wan oły dáj gyšpona záj. Án derzánk wa yhy der á gyšenk
maha...

Á łahrt wejder.

– Á, klin menćła, klim menćła, yhy ho zu łiw, y dam łaha
cücyhühja!

– Grod dos ej māj gyšenk... S'wyt záj wi myt woser...

– Wos mánsty myt dam?

– Dy łöüt hon jyr štam, wo zy ny záj nymłik fjyr idyn. Fjyr
miöehja wagabunda záj dy štam byłätyn. Fjyr andry záj
zy nok kliny łihtła. Án wejder fjy dy ander, fjy dy gyliöeta,
záj zy umštend cy füšja. Fjyr men Koüfmon wün zy fu guľd.
Oder oły di štam malta zih ny. Dü oder, dü wyst dy štam hon
wi zyst-káner...

– Wos mánsty?

– Wen dy s'nahts ym hymuľ cüzist, diöh dos, do yhy uf ám

föna law, do wyt's fjyr dejh zu zäjñ, wi oły štam wjyn łaha, bo yhy uf am łah. Nok dü höst štam, wo zy łaha kynä!

Äñ'ä łahť weter.

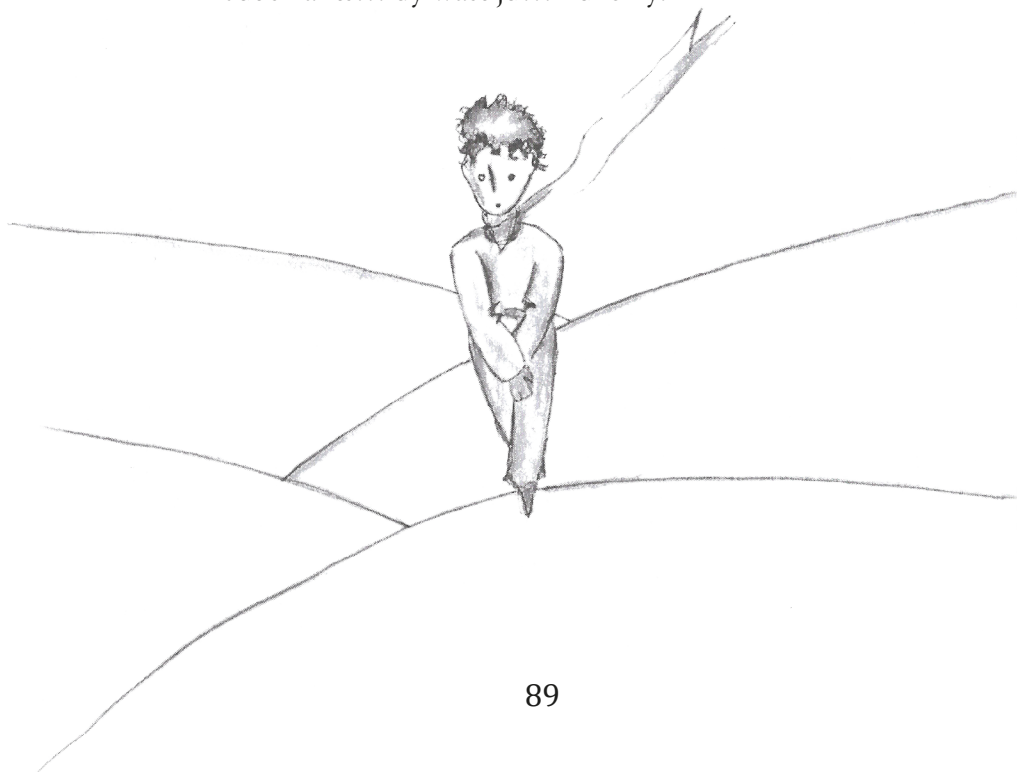
– Äñ wen dy der öüsgyhulfa höst (mä hyłft zejñ zoüwer inda öüs), wysty fu dam fruw zäjñ, do dy mih höst gykant. Dy wyst uf inda mäj gyšpon bläjñ. Dü wyst myt mer inda gan mytłaha. Äñ dy wyst miöehysmöł ufmaha däj fanster, gywynłik zu, cym ferbläjñ... Äñ däj gyšpona wan der scüdät cüzan, wi dy łahst, wen dy ym hymuł cüzist. Do ziöesty: „Ju, dy štam brengja mih inda cym łaha!” Äñ zej wan dejh hon fjyr äñ niöen. Do wa yhy der hon ä štykla fjetik gymaht...

Äñ'ä łahť weter.

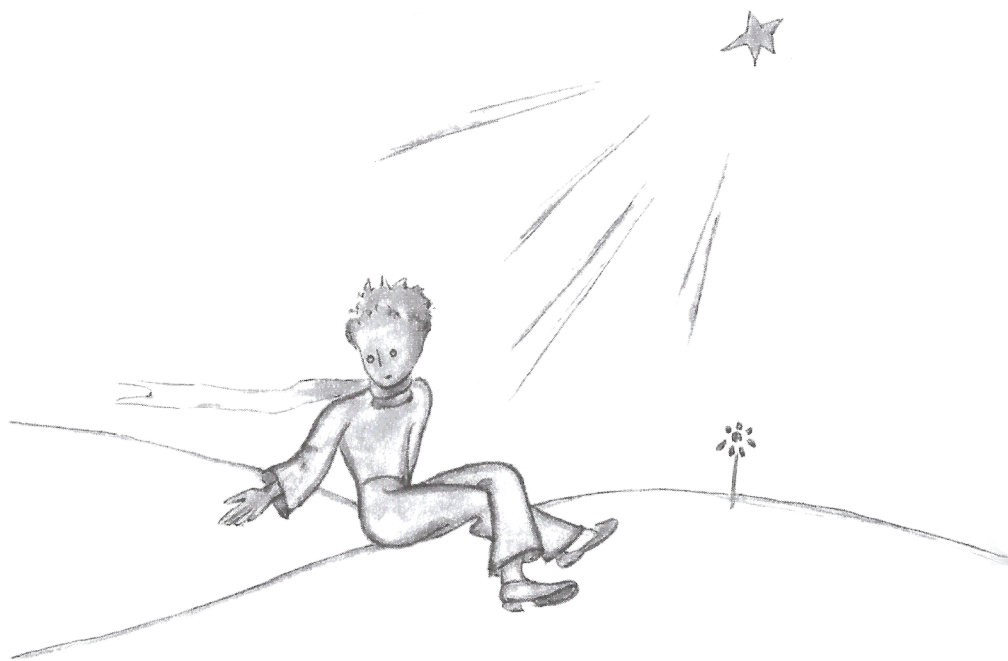
– S'wyt zäjñ, wi wen yh der dy štam ny wje hon gyšankt, ok kliny kłengjeła, wo zy kynä łaha...

Äñ'ä łahť weter, ä nöhta wiöd'ä gyzect:

– Hoüt s'nahts... dy wäst ju... kuže ny.



- Yhy wyt dih ny lõn ałan.
 – Yh wa oüssöün, wi wen's mer wje wejtün... S'wyt åbysła zu oüssöün, wi wen yh wje štarwa. Äzu ej dos. Ku mer ny cücyzan, dos wyt ju ny wejwułn...
 – Yhy wyt dih ny hynderlön.
 Oder à hot kumer.
 – Yhy ziöe dy's... S'ej öü diöh dy Yter. Zy djef dih ny bajsas... Ytyn zäjñ bejz. Zy bajsas fum gyłysta...
 – Yhy wyt dih ny lõn ałan.
 Oder yhta byrüt'à:
 – S'ej wür, do zy fjyr an andyn bysa kà gejt mej ny hon...
 Y dar naht wiöd yh ny derwiöert, wi'à wägging. Ä ej štylüşik feršwunda. Wi'h šun postärçat, ejñ cy derkuma, šrät'à byhend byfür. Ä ziöet mer nok:
 – Äh! Dü byst dö...
 Do nom'à mih fjy dy hand. Oder à kymyt zih byštenik nö:



– Dos djefsty ju ny maha. S'wyt dih bytroürikja. Yhy wa öüssoün, wi wen yh wje zäjñ tut, oder s'wyt ju ny wür zäjñ...

Yhy blä stył zyca.

– Dy wäst ju. S'ej cy wäjñ. Yhy kon dos łajp myt mer ny mytnama. S'ej cy śwjer.

Yhy blä stył zyca.

– Mäj łajp wyt dö łejgja bläjñ, owi ä łydikjer kerper. Mä djef diöh zyty troürikjy kerpyn ny troürik wada...

Yhy blä stył zyca.

Har wiöe äbysła ädfüt. Oder ä kāmät weter:

– Wästy wos, s'wyt ju fūrnyñ zäjñ. Öü yhy wa yn štam cüzan. Oły štam wan zäjñ fjyr mejh wi ä būñ, mytum šwengzuł. Oły štam wan mer ä trunk gan...

Yhy blä stył zyca.

– Dos wyt ju fajñ zäjñ! Dü wyst fynfhundyt milon klengjela hon, yhy fynfhundyt milon bjyn...

Äñ'ä blä stył zyca, wäl'ä grän...

– Dö ej dos. Łö mih nö äłän, äñ trejt byfür.

Äñ'ä floćt zih, wäl'ä zih füt.

Ä ziöet nö:

– Wästy... mäj Blimłä... Yhy bej'um öbaht šylik! Äñ ejs ej šwahüšik! Äñ ejs ej äzu łajhtgłöüwik. Ejs höt fjyr nistwaty djenyn, wo zy zy fjyr wełt zeła bywjen...

Yhy floćt mih, bo'h kund mej ny öüsštejn. Ä ziöet:

– Dö... Dos ej ołys...

Ä flećt nö weter, äñ'ä štind uf. Ä šrát ämöł byfür. Yhy kund mih mej ny rjyn.

S'wiöe ju giöe nist mej wi ä gał waterłöühta by zem knyhuł. Ä blä kücüšik stył štejn. Ä grän ny. Ä fül fajñ owi ä błot fu äm boüm. S'go äni ká gyrošuł ny, wi'ä yn zand runderfüł.

XXVII

ETA EJ DOS grod zâhs jür ferhejn... Yhy ho di kistiöeryj nimanda ny dercyłt. Mâj kumpana, wo yh zy wejder zoh, wün zjyr fruł, do zy mih nõ łanik zan. Yhy wiöe troürik, oder y jyn ziöet yh: “yhy bej ju ejwermynikt...”.

Eta ho'h mer âbysła öüsgyhulfa. Dos häst... ny ganc. Oder yhy wäs, do'â uf zâj planet cyrykkuma ej, wâl yh ym mügjafri zâj łâjp ny kund ufzihja. S'wiöe ju kâ zjyr śwjer łâjp... Ân s'nahts ho's ju liw, yn štam cücyhühja. Zej zâjn wi fynfhundyt milon klengjela...

S'gyšjyt füt eta yhta wyndelikjys. Wi'h â fraskiöb ym Klina Fjyšt möłt, fergos yh ju ganc, do'h ufum obrozła ân ładerrima cümöła zo. Â wyt ju giöe ny kyna, ym barüs â fraskiöb ufzeca. Yhy fret mih: „Wos ej uf zer planet gyšan? Fylâjht hôt füt der barüs s'Blimła ufgyfrasa...?”

Miöehysmöł kuz yh mer: „Byštymt ny! Der Kliny Fjyšt dekt zâj blimła tagteglık myt âmgłozkrigla cü ân'â gyt uf zen barüs öbaht...” Dos maht mih gyłyklik. Ân oły štamła flena štyłnik.

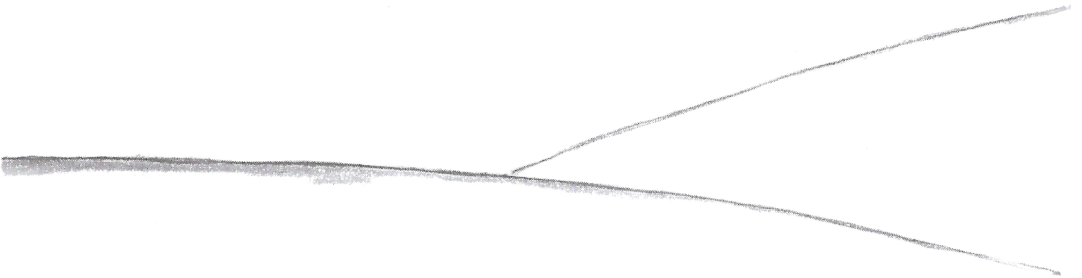
Miöehysmöł kuz yh mer öü: „Wer gan ju ynâncik kâ öbaht, ân dos ej gynüg! S'kon mejglık zâjn, do'â âmöł s'öwyts s'głozkrigla fergos oba der barüs ej âmöł s'nahts štyłnik feršwunda...” Do wada dy oła klengjeła wosertropa...!

Dos ej ju â grusy gyhâjmy kâjt. Fjyr öüh, wo jyr â Klina Fjyšta hot liw, ân öü fjyr mejh, ys's ny giöer'äs, wen's jynt yr gyšykwelt ân barüs gyt, wo wer'â ny kena, wen'â â raz ufgyfrasa hôt, oba ny.

Zatže ym hymuł cü. Fret'üh: Hôt der barüs s'Blimła ufgyfrasa oba ny? Do water že zan, wi ołys andyšt wjyd...

Ân kâner fun grusa łöüt wyt ni uf dos kuma, wi wihtik's ej!





Fjyr mejh ej dos dy šynsty  n dy tr weniksty
o sziht ufer we t. S'ej dinymfikjy wi di, wo
derfjyr wi e, f t ho'h zy  m l ufgym t, do
dy gancy grys gywejza ej. Grod d  ej der
Kliny Fjy t ufer we t  d standa  n d  ej'a o 
fer wunda.

Zat e uf zy myt  baht, do der zu t z jn
zyhjer, do der zy wejder  m l derkent, wen
der fyl jht  m l di h dy wist j y Afryk
wandyt.  n wen der di t wat z jn derkuma,
gejt e ny gryhta weter, ok bl jt e, wi'h' h
byt,  bys a under dam  tam hi era  tejn.
Wen derz nk   kynd c n' h kymt  n l hu t,
 n wen's g ldera l da h t  n uf k  fr g ny
cyrykzi et, to wyt's' h ju wyslik z jn, war dos
ej. Do z jt e  zu mi !  l t mih  e ny trou rik
z jn:  r jw t mer, wen'a nok cyrykkuma ej...

FJYR FÜR WÜT...

ŠTOT S'FÜR WÜT CY šrájwa, kom yh uf dos cy byšrájwa, wi der Kliny Fjyšt uf Wymysoü kuma wiöe án wo'á hót y ynzer šiwa hamyt gytrofa.

Dos wiöe á šejner zumertag. Derzánk wiöe dos s'jyšt möt, wi'á uf Wymysoü kuma wiöe. Á züht y Wymysoü gyšpona. Á floót zih ufum Rynk nejder án'á wuđ dy łóüt cyma. S'wün hefa ferhejnganga. Zy šóüta cü, miöeha myt ľáhułn, dy andyn šóhta šłymp. Á bygánt y ám kłopa, wo jum s'felícüpe ny wuđ weter fiöen. Der Kliny Fjyšt wuđ, do'á jum á barüs ufmöłt. Oder á wuđ ny. Á hot ju ká cájt ny. Do nom der grájñ á Klina Fjyšta, oder á zoh füt án barüs ferhejngejn. Dar wuđ oder mytum ny myt, dar wuđ nok groz frasa, wo ufum Rynk wühs. S'go án kyngja, wo'á myt oła wuđ regjyn. Oder káner fülgt y zen gyböta. Wi zy jum zu ny gyhühta, gyböt'á dos, wo dy grysyn hon gyböta. Áñ fjyr ynzyn klina gast hot'á ka ahtnan. Oü á pyfuł ej y ynzum Fjyšta yn wág kuma. Dar wuđ zih ok łöwa án fun andyn ogyzan wada. Wi der Kliny Fjyšt'um ny gynüg ozan go, hynderłis'á'án.

Á łoper ej'um oü bygánt. Dar zos án šept án'á mált zih ju nist ny. Ejn interesjyt nok záj trunk, oder nok, wi'á wiöe byzöfa. Zyst wiöe'á á ganc anštendikjer menć. Oder łihtyn wiöe'á ni ny.

Á koüfmon wiöe oü diöt. Á ráhyt záj giełd, wifuł'á ufum jümyt hót gywuna. Fun zyta klina menćła, wi ynzer gast, maht'á jum nist ny deroüs. Á hot ym hiöet zaha, wo jum giełd án fáld brengja, ny zyty dułyta, wi gyšpona, mynkjyt án šiwa. Ufum Rynk ging oü rym á nahtwahter. Dar wiöe fun ołda cájta gykuma. Á kund ny feršwynda, bo záj łatar wiöe feršwunda.

Štot s'fürwüt cy šrājwa, kom yh uf dos cy byšrājwa, wi der Kliny Fjyšt uf Wymysoü kuma wiöe än wo'à höt y ynzer šiwa hamyt gytrofa.

Dos wiöe à šejner zumertag. Derzänk wiöe dos s'jyšt möt, wi'à uf Wymysoü kuma wiöe. À züh y Wymysoü gyšpona. À fločt zih ufum Rynk nejder än'à wuđ dy łöüt cyma. S'wün hefa ferhejnganga. Zy šöüta cü, miöeha myt ľahułn, dy andyn šöhta šłymp. À bygánt y ám kłopa, wo jum s'felicüpe ny wuđ weter fiöen. Der Kliny Fjyšt wuđ, do'à jum à barüs ufmöłt. Oder à wuđ ny. À hot ju kà cajt ny. Do nom der grājn à Klina Fjyšta, oder à zoh füt än barüs ferhejngejn. Dar wuđ oder mytum ny myt, dar wuđ nok groz frasa, wo ufum Rynk wühs. S'go än kyngja, wo'à myt oła wuđ regjyn. Oder kăner fülgt y zen gyböta. Wi zy jum zu ny gyhühta, gyböt'à dos, wo dy grysyn hon gyböta. Än fjyr ynzyn klina gast hot'à ka ahtnan. Oü à pyfuł ej y ynzum Fjyšta yn wăg kuma. Dar wuđ zih ok łöwa än fun andyn ogyzan wada. Wi der Kliny Fjyšt'um ny gynüg ozan go, hynderlis'à'än.

À łoper ej'um oü bygánt. Dar zos än šept än'à mält zih ju nist ny. Ejn interesjyt nok zāj trunk, oder nok, wi'à wiöe byzöfa. Zyst wiöe'à à ganc anštendikjer menć. Oder ľihtyn wiöe'à ni ny.

À koüfmon wiöe oü diöt. À rāhyt zāj giełd, wifuł'à ufum jümyt höt gywuna. Fun zyta klina menćła, wi ynzer gast, maht'à jum nist ny deroüs. À hot ym hiöet zaha, wo jum giełd än fald brengja, ny zyty dułyta, wi gyšpona, mynkjyt än šiwa. Ufum Rynk ging oü rym à nahtwahter. Dar wiöe fun ołda cajtă gykuma. À kund ny feršwynda, bo zāj łatar wiöe feršwunda. À kund dy tag ani dy štunda mej ny rāhyn. À pluntăt zih rym ufum Rynk, à gyhüt ny y di cajt.

À geografer zos by ám tyšła än'à štüdjyt dy papjyn. À byfret

ynzyn Klina Fjyšta. Oder rjyn wuſd'â zih ny, oü ny, wen's yhta wihtikjys y Wymysoü oüscymytuſn wiöe.

Wi'â zu ufum Rynk fercwâjwuſt floët, ging'â weter. Kâm kjyhüf. Diöt trof'â uf hefa blimſa. Bratkja ân fjoſkja. Ân oü uf dy zumerſtrejzſa, wo zy âzu ſejn ſtunka. Diöt derwiöert'â, do jum hefa oüga cüzan.

Ytyn go's diöt fejſ. Di kruha rym. Di wuſda'â bâjsa ymâzyst. Oü wen zy kâ maht ny hota, wi der Kyng. Oü wen zy kâ gieſd ny krigta, wi der Koüfmon. Oü wen zy ny gyfret wiöda. Zâj Ruz kund'â under dan fjoſka ân bratkja ny derwiöera. Endlik kom'â uf âny. Di ſoüt oüs wi Zâj Ruz. Â kynd zy gryht hon ejwerbata, gryht'er oſys oüsgybeht, wo jum ym hac ſog. Oder di mält zih ny! Wiöe zy byſâjdikt? Wiöe zy tut? Wi'â jum âzu cüzoh, ej'â gywiöert gywiöda, do's tut wiöe, oder ny gyſtiörwa! Wi ej dos mejglik, wos zuſ yh tün, frâjyn zih, oba grenn? – doüht's'â. Dy Ruz wiöe gyſtiörwa, ok uneht.

Wos ej nöhta mytum Klina Fjyšta gyſan? Ej'â fun ytyn derbysa gyblejn? Nâ, uf ejn het ju imyd kuma, ân gryhta weter gyziöet. Har ej uf zâj planet gyfiöen. Â nom â oüſ, wo zy fu âr dergyfta ſynd wuſd âdkſoüfa. Har kon'er hon ferhâsa, do'â jyr ân baobab wahsa ſyt, do zy diöt jyr hamyt fynt. Ân âzu zâjn zy oſybâdy fu Wymysoü owi cwe ućekiñjen wâggyſſöga. Zâjtze pewnik.

Der âny, wo'â fum Klina Fjyšta gycomt wuſd wada, tüſ ny ufa Rynk. Diöt zâjn cy hefa ſoüt ân cy grus krawal. Ufa kjyhüf kund'â oü ny. Diöt bſyn oſy ſynda gyfelſ, dos wiöe owi â wiſtâj. Ân der bün wiöe ferdakt. Diöt kund'â nok derdjyſjyn.

Wer hon y Wymysoü gynüg wiſtâja, gynüg gatſa ân gynüg hejweſa. Oü kyngja, ſopyn, koüſſoüt, handlyza, geografyn, ruza, barüſa, föksa ân pyſuſn faſa yns ny, zu wi oü dy ytyn. S'faſt yns jok der Kliny Fjyſt, wo'â wje yns cyma. Bo troü

zâjwer ny, âner ym andyn.

Fylâjht wyt'â âmöl cyrykkuma? War'âs. Wer wan hiöera.

Uf ynzer, wymysiöejer wistâj, yns oły, wo wer yns funander
ohon, com cy maha.



Der Klíny Fjýst y wymysiöejer flák
(gymöht fum Jüsjá fum Biöetuł).

ŠTYŁ, ŠTYŁ, ŠTYŁ WĄJŁ S'FJYŠTŁA ŠŁÖFA WYŁ

S'ŁIDŁA, WO WIÖE GYZUNGA UFUM ŠPEKTAKL "DER KLINY FJYŠT"
YM 2014 JÜR Y WYMYSOÜ

Štył, štył, štył wājł s'Fjyštła šlöfa wył
Dy štamła wan'um wi klengjeła
Zyngja, klengln wi zy weła
Štył, štył, štył wājł s'Fjyštła šlöfa wył

Šlöf, šlöf, šlöf māj Klinys Fjyštła šlöf
Gük gyfrasan fu år yter
Gosty roüs ju ká gycöter
Šlöf, šlöf, šlöf māj Klinys Fjyštła šlöf

Štej, štej, štej, māj Klinys Fjyštła štej
Bo'h, bo'h, bo'h äzu troürik wejder bej
Łö mih hühja cü dāj klengln
Łö fur Ruz ny zājn ä štengl
Łah, łah, łah māj Klinys Fjyštła łah



melodyj: "Still, still, still"

S'ÄNÖHWÜT.

DER KLINY FJYŠT, dos ej ä tekst, wo'ä y Wymysoü hefa äjgymengt höt, y gütum zin. Dos wiöe der jyšty špektakl, wo y Wymysoü wiöe gyšpejlt. Mjyr ziöeta dy löüt y Wymysoü, do wy's ny zuła füršteła wymysiöerys, bo s'wyt nimyd ny ferštejn. Oder yhy šteft mih'ä ätkân: myter hyłf fum Jüšja fum Biöetuł än Rafał fum Pejter howy's fütgyfüt.

Mejh doüht's, do dos štykla ju bygräjfflik än wyslik wjed, oü fjyr di, wo zy wymysiöerys ju giöe ny ferštinda oba nok äbysła bygryfa. Wer hon by dam ju hefa gywuna. Diöh dan špektakl zäjn dy špröhideologyja än äjštełnana y Wymysoü andyšt gywiöda. Dy wymysiöeryšy špröh ej fu derzynt gyzan oüz ä tyateršpröh, literatüršpröh, ä špröh, by wyłer mä kon ferbläjn, än ny nok uf är müzik bym asa oba bym brantwäjn, ok oü by „hyhjer kultür”, wi zy nymiöehja löüt tiöefa.

Dan gywejn ufcykuma, derłisa ju ä piöer bydingnisa. Cyderjyšt wiöe dos ä güt ärtystašpejlt. Dy wymysiöejer (ny nok fum roüsstompa, ok fum hac än grejf) kyndyn, wo zy zih łjyta wymysiöerys, hon dos zjyr güt ädgan. Zy hon zih ju y kâm tyater ny gyljyt, wi zy dos zuła maha än s'wiöe oü ny hefa cäjť uf dos ołys än füt hon zy's önthik derwejwułt. Under dam wiöe oü der oüsträljšjer komikjer Carlo Ritchie wihtik, wyłer fjyr yns inda łiw än hacagan wiöe, ä dö höt'ä dy gancy sytuacyj diöh zäj štykla än kynsta derłyndyt. Oü dy dekoracyja, wo zy zy s'Jüšja fum Biöetuł höt fjetik gymaht, hon ny nok yr nut oüsgyhułfa, ok oü cym gywejn derhułfa. Ny s'jyšty möł.

Dar špektakl wiöe der jyšty. Nöhta wün ander: *der Hobbit, s'Ufjer welt, s'Ymertihła* än zu weter. Zej hon s'wymysiöeryšy än dy wymysiöejer löüt weter gyfüt. S'wymysiöejer tyater ławt weter, än maht wejder nojy zaha, oder der Kliny Fjyšt

blajt cyhiöetas inda oüz der jyŝty än diöh dos oü fyläjht der wihtiksty ŝpektakl. Derben zäjñ dy łöüt druf kuma, do mã'm ejweron wejwułt, wymysiöeryś cy kuza.

Wihtik wiöe oü dy äjŝtełnan fun ełdyn Wymysiöejer, wo zy ufum zol ym krácum derheja wün. Di łeŝa zih eta oüs, ä wjyr zan'ä y dam cü. Zu wi zej y yns hon cügzyzan, wi wer ufblita. Eta byłätwer zy, zu wi äner ä Klina Fjyŝta cyr yter byłät, wi'ä gydyłdik owi ä barüś cüner äcügráct. Diöt wan zy kynä y jyn Ruza fu ynzer at dercyła.

Wer höfa, do diöh di ejwerzecnan, wo yh myt ynzer gyŝpon Joanna Maryniak (Joanna fum Märyńok-Jäck) kām end gyfüt ho, wyt dy ŝtätür fum Klina Fjyŝta yn Wymysiöejyn beser bykant wada, än zäj gyŝihta wan zy fjyn kām besyn mün.

Tiöma fum Döchter

S'WJYTYNBIHJEŁA – SŁOWNICZEK

A

åbyselücü – troszeczkę
åjgydumjåt – zamyślony
åmalüsü – powolutki
ånöhziöen – powtórzyć za kimś
dy asteroid – asteroida
dy åtkånikkåjt – przeciwieństwo

B

der banståkja – zwrotnica
der baobab – baobab
der barüs – baranek
bawjån zih – bawić się
s'blimå – kwiatek
s'blimåpååå- płatki
dy boåyter – wąż boa
der bün – studnia
bygråjfa – rozumieć
byroüpa – zbierać gąsienice z roślin
byütåå – osądzić

C

com – oswojony
cüfeåik – przypadkowo
cühühja – słuchać
cüzan – przyglądać się
cyma – ośwoić

D

derdjyšjyn – umrzeć z pragnienia
derfüšja – zbadać
derfynda – wynaleźć, odkryć
derkrigja – wydobyć
deršpiöen – zaoszczędzić
derwysa – dowiadywać się
derzyfta – westchnąć
der diöhcug – przeciąg
djenynik – ciernisty

E

ejwermynikt – zmęczony, spracowany
der epuľboüm – jabłoń
der eroplön – samolot

F

ferbita – zakazywać
fergasa – zapomnieć
ferhejngejn – przemijać
ferhejnľik – ulotny
dy ferkiľnan – przeziębienie
dy fernunft – rozsądek
der fjšť – książę
flećja – siedzieć, siadać
der föguľ – ptak
der föks – lis
der fraskiöb – kaganiec
frejwuľ – pretensje
fren – pytać
dy frög – pytanie
fynster – ciemny

G

gan hon – kochać, lubić
 s'gatla – ogródek
 der geografer – geograf
 glengja – dać rady, udać się
 gliöen- wierzyć
 głyzera - szklany
 grasjyn – grasować
 grenn – płakać
 gybita – rozkazywać
 s'gybjyg – góra
 s'gycojg – narzędzia
 gydenkja – pamiętać
 dy gyhájmy kájt – tajemnica
 s'gykuz – mowa, rozmowa
 gylik – nagle
 dy gyráhtikkájt – sprawiedliwość
 gyśájt – mądry
 s'gyśenk – prezent
 der gyśpon – przyjaciel
 gywynfik – zwyczajny, prosty
 gyzect – poważny
 s'gyzyht – twarz

H

s'hac- serce
 s'had – stado
 hałda – trzymać, hodować
 der handułmon – handlarz
 hása – znaczyć, rozkazać
 dy hinyn – kury

hiöera – czekać
s'hjener – róg
dy höfnan – nadzieja
der hymuł – niebo

I
intelligent – inteligentny
interesantyś – interesujący, ciekawy
istnjân – istnieć

J
der jenerał – generał

K
der kapelüşhüt – kapelusz
s'kastła – skrzynka
der kerper – korpus, skafander
s'kjenła – ziarenko
klinüćik – malutki
s'klengjela – dzwoneczek
dy knösp – pęk
der kosta - skrzynia
kösta – klaskać
krank – chory
s'krawal – hałas, awantura
s'kroüthiöetła – główka kapusty
s'krüland – królestwo
kuma uf yhta – zrozumieć coś
der kyng – król

Ł

łąhawat – śmieszenie
 łąjhtgłöüwik – naiwny
 łąjhtüšik – leciutko, prościutko
 łąawa – żyć
 der łąphober – wielbiciel
 łąiw hon – kochać
 łąiwa – kochać
 der łąoper – pijak
 s'łotaryhła – latarnia
 łąögjyn – kłamać
 łąöhta – świecić (o lampie)
 dy łąötšoft – ludzkość

M

mälđa zih – odpowiedzieć, zareagować
 medytjyn – myśleć, rozmyślać
 mehtings – zdaje się
 dy melänholi – melancholia
 möhła – malować, rysować
 der mulkjadrymuł – motyl

N

der nahtwahter – latarnik
 nönd – blisko
 nytikja – potrzebować

O

der öebrož – obraz
 dy öernung – porządek
 dy öet – rodzaj

okriöepnik – okropny
der olifânt – słoń
oüskłöün – wybrać
oüskuma – zdążyć
oüsmytuñ – odkryć

P

der pazür – pazur
dy planet – planeta
postârćân – dać rady, udać się, zdążyć
der priöések – tabletka
der pyfuł – zarozumialec
der pyłc – grzyb

R

râhyn – liczyć
der rânpuś – dżungla
ràza – podróżować
regjyn – rządzić
dy rot – szczur
dy ruz- róža
rytlik – czerwony

S

scüdât – zadziwiony

Ś

śâjnn – świecić (o Słońcu, gwiazdach)
śepa – pić alkohol
śiñiöegik – pusty (o kwiecie)
śmjysnik – dziwny

der soüzuł – człowiek nieuczesany
der śtākjaājryhter – zwrotniczy
der śtam – gwiazda
śtarwa – umrzeć
der śtenguł – łodyga
śtoma, śtompa – pochodzić
śtułc – dumny
śtylüśik – cichutko
śtyłnik – cicho
dy śtym – głos
śyłik – winny

T

tejgja – nadawać się
der tiger – tygrys
der tiöerba – torba
traktjyn – traktować
troü – wierny, oswojony
trüwenik - smutny

U

uffrasa - zjeść
underbiöema zih – zlitować się
undergisa – podlewać
dy ungyhüzümikkâjt – nieposłuszeństwo
ungyzan – niewidzialne

W

wahsa – rosnąć
wihtik – ważny
dy wistâj – pustynia

s'wosertropa – kropla, łza
dy wundermjer – opowieść, bajka, legenda
der wulkan – wulkan
der wücuł – korzeń
wysa – wiedzieć

Y

y imanda öbaht śyłik zäjñ – być za kogoś odpowiedzialnym
dy yter – wąż, żmija

Z

ziöen – powiedzieć
der zunaśäjñ – światło słoneczne
der zunaundergang – zachód słońca

